

Głos Wielkopolski

Rok II

Poznań, czwartek 9 maja 1946 r.

PNr 125 (429)

W Niemczech wykryto tajne laboratoria

Uczni niemieccy zostaną przewiezieni do USA, Anglii i ZSRR

London (API). Sekretarz parlamentarny ministerstwa zaopatrzenia, Arthur Woodburn oświadczył dziś na konferencji prasowej, że do Wielkiej Brytanii przybędzie około 25 czołowych uczonych niemieckich. Uczni ci wraz z uczonymi brytyjskimi przeprowadzić mają badania i doświadczenia nad napędem odrzutowym. Woodburn oświadczył, że wszyscy uczni niemieccy nie są hitlerowcami. Wśród profesorów, których oczekuje się w Anglii, znajduje się Buschmann, światowej sławy specjalista w dziedzinie zagadnień związanych z oporem powietrza i pojazdów o napędzie odrzutowym, prof. Ernest Schmidt, który zajmuje się zagadnieniami związanymi z turbiną gazową, i profesor uniwersytetu w Getyndze, dr Ercke. Uczni niemieccy zajmą się w Wielkiej Brytanii problemami pokonywania oporu powietrza w

samolotach o napędzie odrzutowym. Woodburn stwierdził, że po zakończeniu wojny odkryto wiele stacji nadawczych, między innymi wiele tajnych laboratoriów, które pracowały od 1933 roku i na które hitlerowcy wydawali ogromne sumy. Po rozbrojeniu Niemiec kraje sprzymierzone postanowiły, że stacje nie pozostaną w Niemczech. Wiele z nich zostało już zniszczonych, a obecnie trzy mocarstwa doszły do porozumienia, że uczni niemieccy wraz z ekwipunkiem naukowym powinni udać się do Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii i Związku Radzieckiego w celu dalszego prowadzenia badań z uczonymi tych krajów. Zapytany przez jednego z korespondentów, czy Wielka Brytania podzieli się z Ameryką i Związkiem Radzieckim osiągnięciami naukowymi, Woodburn oświadczył, że nie było o tym mowy w układzie,

lecz że rząd brytyjski byłby bardzo zadowolony z takiej wymiany, oczywiście pod warunkiem, że zgodziliby się na to pozostałe mocarstwa.

Amerykański „znawca” Niemców opiera swoje nadzieje na... „Hitlerjugend”

Berlin (API). Zastępca dowódcy wojsk amerykańskich, gen. Clay, który kilkakrotnie dał wyraz swojej dobrej woli w stosunku do Niemców, przemawiał niedawno na tematy związane ze sprawami młodzieży niemieckiej. General oświadczył, że wszystkie twierdzenia, jakoby członkowie „Hitlerjugend” stanowili straconą generację i nigdy nie mogli stać się demokratami, są pustą gadaniną. Młodzież niemiecka — oświadczył gen. Clay — wstępowała do szeregów „Hitlerjugend” tylko dlatego, aby uprawiać sport. Młodzież niemiecka — mówił dalej general — to największa nadzieja na odbudowanie Niemiec jako narodu młującego pokój. Wiele współczesnych członków osobistości niemieckich reprezentuje zbyt podeszły wiek i zastąpić ich winni ludzie młodzi.

Mamy nadzieję, że gen. Clay jest odosobniony w swoim mniemaniu i że odbudowywać demokratyczne Niemcy będą ludzie, którzy nie wstępowali do „Hitlerjugend” nawet dla celów sportowych.

Sąd zbiera dowody zbrodni Greisera

W Trybunale Sprawiedliwości toczą się obecnie dochodzenia w sprawie b. gauleitera tzw. Warthelandu Greisera i b. gubernatora Warszawy Fischera. W sprawie Greisera zbiera dowody zbrodni specjalny sąd karny w Poznaniu, w sprawie Fischera, specjalny sąd karny w Warszawie. W związku z tym osoby posiadające jakiegokolwiek dowody działalności tych zbrodniarzy w postaci oryginalnych odbitek jakiegokolwiek zarządzania względnie innych dokumentów przesyłane są w interesie społeczeństwa o niezwłoczne przedłożenie ich prokuraturze specjalnego sądu karnego w Poznaniu lub Warszawie. Wszystkie dowody zostaną po sporządzeniu odbitek zwrócone właścicielom.

Proces Greisera w czerwcu w Poznaniu

Warszawa (obsł. wł.). Proces jednego z dwóch przewiezionych niedawno do Polski zbrodniarzy wojennych „gauleitera Warthelandu” Greisera rozpocznie się już w połowie czerwca. Proces toczyć się będzie w Poznaniu. Kat Warszawy stanie przed sądem w terminie późniejszym, a proces jego odbędzie się w Warszawie.

Min. Stańczyk wraca

Warszawa (obsł. wł.). Po dwumiesięcznym pobycie w Stanach Zjednoczonych Minister Pracy i Opieki Społecznej, Jan Stańczyk opuścił dnia 5 maja Nowy Jork, udając się samolotem w podróż powrotną do Polski.

Referendum — bezpieczeństwo — budżet

Z wielu spraw, które były przedmiotem obrad X-tej sesji Krajowej Rady Narodowej, największe zainteresowanie wzbudziły trzy najważniejsze:

- sprawa referendum,
- pierwszy od siedmiu lat budżet,
- sprawa bezpieczeństwa.

Ustawa o referendum uchwalona została jednogłośnie. Był to pomysł bardzo szczęśliwy. Referendum ujawni wolę narodu w najistotniejszych dla przyszłości Polski zagadnieniach (parlament — reformy gospodarczo-społeczne — nasze granice zachodnie), oczyści atmosferę w kraju i — wierzymy — pomysłniej ukształtuje wewnętrzne stosunki wielkich zadań i trudności gospodarczych, w roku wyborów i konferencji pokojowej — konieczne.

Jednomysłną była Rada również w zagadnieniach naszej polityki zagranicznej. Akceptują ją wszystkie stronnictwa, bo linia nakreślona przez P. K. W. N. i kontynuowana przez Rząd Jedności Narodowej, jest jedyną w pełni odpowiadającą polskiej racji stanu.

Natomiast inne zagadnienia wywołały żywioł, chwila gorąca, a niekiedy rzeczowa dyskusję. Najgorętszą — zagadnienie bezpieczeństwa.

Nikt nie twierdzi, że nasz aparat służby bezpieczeństwa jest doskonały. Ale jest on bezspornie coraz lepszy, coraz sprawniejszy. Wykazał to w suchym, ale jakże treściwym przemówieniu minister Radkiewicz, stwierdzając, że do niedawna tylko 40 proc., a obecnie już 60 proc. przestępstw jest wyjaśnianych i karanych. Ogromny wysiłek władz i organów bezpieczeństwa ilustrują takie oto fakty: u nieszkodliwiono i ujęto ponad 25,000 współpracowników Gestapo, zlikwidowano 191 dobrze uzbrojonych band dywersyjnych, liczących po kilkadziesiąt, często po kilkaset ludzi, nieszkodliwiono wiele tysięcy szkodników społecznych, żyjących z rabunku, kradzieży, szabru, oszustwa i nadużyć, które też ci coraz skuteczniej M. O. Są to sprawy żywo obchodzące wszystkich obywateli, pragnących żyć i pracować w spokoju i bezpieczeństwie, i przeto jest rzeczą konieczną, aby Ministerstwo Bezpieczeństwa częściej i lepiej informowało opinię publiczną o swej działalności i swych osiągnięciach. Wtedy na pewno znajdzie więcej zrozumienia i prawdziwego uznania. Słusznie pisze „Robotnik”: „o ile skuteczniej można by zwalczać pewne destrukcyjne prądy nurtujące w społeczeństwie, gdybyśmy byli informowani o działalności władz bezpieczeństwa nie raz na pół roku, ale stale i systematycznie...” I słusznie zauważa „Rzeczpospolita”, że „takie wystąpienia, jak posła Bańczyka, byłyby niemożliwe, gdyby opinia publiczna dobrze znała całą ofiarną pracę M. O. i U. B. nad zapewnieniem ładu, bezpieczeństwa i praworządności w państwie. Słusznie powiedział Premier, że jest winą władz bezpieczeństwa, iż nie starają się popularyzować swojej działalności w społeczeństwie”.

My dodamy do tego, że jest jeszcze gorzej, bo otaczają swoją działalność przesadną tajemniczością i nie dają wyjaśnień nie tylko, kiedy można, ale nawet wtedy, kiedy potrzeba. Taka tajemniczość stwarza podatny grunt do wszelkiego rodzaju szeptanej propagandy. Dodajmy: taka tajemniczość wznośi mur nieufności między władzami bezpieczeństwa i społeczeństwem. Ten mur można i trzeba zerwać.

Przyjmujemy, że i P. S. L. zależy na poprawie stanu bezpieczeństwa. Na pewno zależy na tym mieszkancem wsi, którzy może najwięcej cierpią na skutek działalności różnych band i mętów. Któż je wytepił, kto zaprowadził ładu i bezpieczeństwo, jak nie do tego powołane organy U. B. i M. O.? Zła więc przysługę oddają wsi ci politycy chłopscy, którzy dostrzegają i wyupuklają, często wybrykają nadużycia władzy niektórych organów bezpieczeństwa, ale nie widzą zbrodniczej działalności band lub, co gorsza — jak to uczynił poseł Bańczyk — tłumaczą i bronią... łamiącymi prawu, wśród których, jak wiadomo, nie miało Kainów i pospolitych rabusiów. Zagadnienie bezpieczeństwa nie powinno i nie może być nadużywane do rozgrywek partyjno-politycznych. Jest to zagadnienie poważne, wymagające rzeczowego ustosunkowania się do niego, bo przecież stan bezpieczeństwa i stopień poszanowania prawa wywiera olbrzymi wpływ na życie i stosunki w kraju. Wszyscy chcemy, aby te stosunki, aby nasze życie prywatne i społeczne było coraz lepsze i pełniejsze, a nie trudniejsze. Trzeba więc dążyć do ładu i normalizacji stosunków w każdej dziedzinie życia.

Budżet przedstawiony przez ministra skarbu — pierwszy po siedmiu latach — jest więc ścieżką na drogę normalnej gospodarki finansowej. Społeczeństwo odzyskało prawo wglądu w gospodarkę finansową państwa i prawo kontroli nad nią. Jest to więc jeszcze jedno bardzo poważne osiągnięcie. Jasne, że w dzisiejszych naszych warunkach budżet państwa — pierwszy powojenny budżet — nie może nie budzić różnych zastrzeżeń. Budżet jest zarówno wśród podatników, jak wśród pracowników państwowych, inwalidów i emerytów, których oczekiwania i potrzeb nie zaspokaja. Wykonanie budżetu — konieczne właśnie w imię koniecznej normalizacji stosunków i odbudowy naszej gospodarki — wymagać będzie od wszystkich, od całego społeczeństwa, wielkiego wysiłku, dużych wyrzeczeń i ofiar, szczególnie w zakresie plac. Są one niewspółmiernie niskie w porównaniu z wartościami, jakie stwarza praca. Nie może być inaczej, gdy znaczną częścią naszego dochodu społecznego musimy stopniowo wyrównywać olbrzymie straty z lat wojny i okupacji. A inaczej być nie może, bo jedynie w ten sposób, przez odbudowę i rozbudowę naszej wytwórczości, zbiorowym wysiłkiem i wyleżoną pracą wydźwignięmy się z nędzy na wyższy poziom życia.

Anglicy karmią dzieci niemieckie przysmakami

Berlin (API). Do Berlina powrócił pierwszy transport dzieci niemieckich, które na jesieni opuściły to miasto, udając się na pół roku do strefy brytyjskiej. Razem z przeprowadzoną na szeroką skalę Akcją Storch, prasa berlińska opisuje wygląd dzieci i stwierdza, iż twarze ich są puchowate i rumiane. Większość dzieci wyraża się z zachwytem o ostatnich kilku miesiącach spędzonych w strefie brytyjskiej, gdzie pod dostatkim dostarczano im mleka, masła, owoców i jarzyn. Warto przypomnieć, że ową Akcją Storch

poprzedziła na jesieni ubiegłego roku wielka akcja propagandowa przeprowadzona w radio, prasie i filmie, gdzie pokazywano Niemcom zdjęcia, na których uśmiechnięci Anglicy i Angielki karmili dzieci niemieckie przysmakami, a jedynie krótkie wzmianki w prasie angielskiej donosiły w tym czasie o zastraszających postępach gruźlicy i anemii na tle niedożywiania nie tylko dzieci polskich, jugosłowiańskich, ale również francuskich i holenderskich.

Echa referendum we Francji

Warszawa (obsł. wł.). Na wynik referendum we Francji wpłynęła agitacja prawicowych partii, a zwłaszcza republikańskiej partii „Wolność”, która miała na celu wywołanie wrażeń, że nowa konstytucja jakoby miałaby ograniczyć prawa zarówno wielkiej jak i małej własności oraz indywidualną wolność. W przeddzień referendum republikańska partia „Wolność” rozpowszechniała ulotki zawierające fałszywe wiadomości o niektórych komunistycznych przywódcach. Ta sama również partia wywalała w ulotkach rzekomą odezwę gen. de Gaulle’a, w której wzywa on do udzielenia odpowiedzi „nie”. Najbliższe otoczenie gen. de Gaulle’a przecza autentyczności tej odezwy. Postawa partii narodowo-republikańskiej nie spotkała się z uznaniem u większości duchowieństwa. Tak z przykład arcybiskupa paryskiego zwrócił się do wiernych z apelem, nawołując do przyjęcia nowej konstytucji. Bezsprzecznym następstwem wyniku referendum z dnia 5 maja będzie pozostawienie na dalsze 7 miesięcy tymczasowego reżimu we Francji. Dnia 2 czerwca odbędą się nowe wybory.

London (obsł. wł.). Na wczorajszym przedpołudniowym posiedzeniu rządu francuskiego ministrowie trzech partii byli zgodni co do tego, że odrzucenie przez plebiscyt nowej konstytucji nie powinno przeszkodzić pozostaniu rządu koalicyjnego trzech partii aż do dnia wyborów, tj. do dnia 2 czerwca.

Moskwa (PAP). Omawiając przebieg i szczegóły referendum francuskiego, paryski korespondent Agencji Tas podkreśla, że wybory wielu departamentów o silnie rozbudowanym przemśle jak Pas de Calais, Bouches Du Rhone, Haute Vienne, Haute Garonne, Nord oraz wielkich miast, Marsylia, Tuliza, Limoges, Grenoble, Toulon, Nimes, Nomes, Deunis, Roubaix, głosowali w referendum za przyjęciem konstytucji. Natomiast wynik głosowania w wielu rolniczych departamentach był negatywny. W niektórych departamentach przewaga odpowiedzi „nie” była wprost nieznaczną. Przykład departamentu Sekwany jest bardzo charakterystyczny: za nową konstytucję głosowało 1.201.173 wyborców, a przeciwko 1.203.118 wyborców. Przez cały czas główny ciężar kampanii za uchwaleniem nowej konstytucji spoczywał na barkach Partii Komunistycznej. Partia Socjalistyczna broniła przede wszystkim zasady parlamentu jednoizbowego nie podkreślając innych zasad zawartych w projekcie. Prasa socjalistyczna zda-

nie wielu obserwatorów nie wyjaśniła dostatecznie swoim czytelnikom znaczenia nowej konstytucji. Propaganda partii prawicowych, a przede wszystkim reakcyjnej partii wolności republikańskiej usiłowała mówić wyborcom, że nowa konstytucja ogranicza jakoby prawo zarówno wielkiej jak i małej własności prywatnej i zagraża wszelkemu wolności indywidualnej. Propaganda partii nie wahała się używać fałszerstw dla pozyskania wyborców dla swych haseł. Partia ta wypuściła ulotkę z rzekomą odezwą gen. de Gaulle’a w której nawołuje on wyborców, by głosowali przeciwko nowej konstytucji. Jak wyjaśnił później kółko zbliżone do gen. de Gaulle’a poświadczeniem Agencji France Presse, general nigdy takiej odezwy nie ogłaszał. „Humanite” omawiając wyniki referendum podkreśla, że przeciwnicy konstytucji uzyskali tak słabą większość, że gdyby partia socjalistyczna prowadziła wraz partią komunistyczną wspólną propagandę, to konstytucja na pewno zostałaby uchwalona.

Radio paryskie w komentarzu do rezultatów referendum stwierdza, że bardzo mała liczba Francuzów była dokładnie zapoznana z projektem konstytucji. Wiele wyborców wcale nie czytało projektu w prasie i przez radio.

Demonstracja gen. de Gaulle

London (obsł. wł.). Gen. de Gaulle nie przyjął zaproszenia premiera do wzięcia udziału wraz z członkami rządu we wielkim obchodzie zwycięstwa, który ma się odbyć w Paryżu w nadchodzącą niedzielę. Gen. de Gaulle wyjaśnił, że zamierza w ten dzień udać się na grób Clemenceau’a, wielkiego bohatera Francji w latach 1914—18.

Jutrzejszy numer „Głosu Wielkopolskiego”, poświęcony „Świętu Zwycięstwa”, ukaże się 9-go bm. rano w znacznie powiększonej objętości i przyniesie szereg interesujących ilustrowanych artykułów i wspomnień, obrazujących walkę narodów zjednoczonych o wolność „naszą i waszą”, a w szczególności wkład narodu polskiego w wspólnie dzieło zwycięstwa.

Cena numeru w sprzedaży 5 zł, dla prenumeratorów normalna.

W Paryżu: sprawa Rumunii

London (obsł. wł.). W Paryżu cztery ministrowie osiągnęli wczoraj porozumienie w dwóch sprawach dotyczących traktatu pokojowego z Rumunią, jednakże w dwóch innych sprawach nie doszło do porozumienia, i postanowili podjąć dalszy ciąg posiedzenia o godz. 17-tej. Na posiedzeniu tym ma być przede wszystkim dyskutowana sprawa Bułgarii. Sprawy, co do których nastąpiło poro-

zumienie, to przyszłość Siedmiogrodu i likwidacja organizacji faszystowskich w Rumunii. Nie osiągnięto zgody w sprawie propozycji międzynarodowej kontroli żeglugi na Dunaju i propozycji dotyczących utworzenia komisji sojuszniczej dla nadzoru aresztowanych. Agencja Reutersa donosi, że w sprawie Siedmiogrodu postanowiono zwrócić Rumunii tę część, która przekazana została Węgrom ukla-

dem z roku 1940. To postanowienie pokrywa się z zaleceniami wysuniętymi przez sprzymierzonych przy podpisywaniu zawieszenia broni z Rumunią w 1944 r. Dyskusja nad sprawą aparatu, mającego zajmować się sprawami zbrodniarzy wojennych w Rumunii doprowadziła do nieporozumienia. Donoszą, że min. Bevin i min. Byrnes popierali projekt utworzenia sojuszniczej komisji w sprawie aresztowań. Zdaniem ministrów, tego rodzaju komisja dawałaby rękojmię, że nie będzie przesładowania politycznego. Istnieją domysły, że min. Molotow sprzeciwił się utworzeniu takiej komisji, uważając, że podjęcie przez Rumunię czy inne kraje rozprawy sądowej przeciw zbrodniarzom wojennym byłoby wystarczającą gwarancją sprawiedliwości.

Egipt chce zerwać kajdany

London (API). Jak donosi z Kairu, premier egipski Sikdy Pasa wyraża przemówienie, w którym powiedział między innymi: Egipt zdecydowanie jest zerwać kajdany, gotów jest walczyć o należne mu stanowisko w życiu międzynarodowym. Kraj nasz przechodzi obecnie bardzo poważny okres i ma nadzieję uzyskania należnych mu praw.

Anglia ustępuje...

London (API). Ambasador brytyjski w Kairze wydał dziś następujące oświadczenie: Rząd brytyjski projektuje wycofanie z Egiptu wszystkich lądowych, morskich i powietrznych sił brytyjskich. Rząd egipski powinien podjąć kroki mające na celu udzielenie sobie wzajemnej pomocy w czasie wojny lub jej niebezpieczeństwa zgodnie z istniejącym sojuszem między oba narody. Rząd Jego Królewskiej Mości ma zamiar umocnienia sojuszu z Egiptem na podstawie równości obu krajów, posiadających wspólne interesy. Celem wykonania tych zamierzeń nawiązane zostały rokowania w atmosferze przyjaźni i dobrej woli i Wielka Brytania zaproponowała wycofanie swoich wojsk z terytorium Egiptu.

Egipt domaga się Sudanu

Warszawa (obsł. wł.). W Kairze prowadzone były wczoraj rozmowy brytyjsko-egipskie w sprawie zmiany traktatu z 1936 roku. Właściwe pertraktacje rozpoczyna się we czwartek. Komitet studentów i robotnicy egipscy wypowie-

dzieli się za strajkiem protestacyjnym i żądają włączenia Sudanu do Egiptu, natomiast na piątek zapowiedzieli strajk protestacyjny przeciw postanowieniom anglo-amerykańskiej komisji dla spraw Palestyny.

Wzmocnienie akcji samoobrony lewicy greckiej przed monarchistami

Warszawa (obsł. wł.). Agencja Reutersa donosi, że koalicja lewicowych partii greckich ogłosiła, że zmuszona będzie zastosować samobronę przed ciągłymi atakami monarchistów na członków partii lewicowych. W Atenach przywódca komunistów stwierdził, że jeżeli atakuje się zbrojnie demokratów, będą oni zmuszeni użyć broni przeciw napastnikom. Grecki minister bezpieczeństwa publicznego oświadczył w związku

z tym, że rząd jest zdecydowany do zastosowania jak najdalej idących kroków wobec aktów terroru. Obok kary śmierci wprowadzone zostanie deportowanie podejrzanych elementów na wyspy morza Egejskiego. W Atenach postanowiono potępić policji przed siedzibą partii EAM i organizacji sił. W czasie sądu między siłami a monarchistami jedna osoba została zabita, a 3 rannione.

Plac Zwycięstwa

Warszawa (obsł. wł.). Na poniedziałkowym posiedzeniu warszawskiej Rady Narodowej powzięto uchwałę przemianowania Placu Saskiego na Plac Zwycięstwa.

W Warszawie, na Placu Teatralnym jak również na terenie bi. ministerstwa spraw zagranicznych w przygotowaniu do defilady ustawili się jednostki motoryzowane i pancerne. Do Warszawy przybędą pociągi sztandarowe wszystkich pułków polskich, aby wziąć udział w uroczystościach w dniu 9 maja.

Kredyt na akcję siewną

Warszawa (obsł. wł.). Państwowy Bank Rolny uruchomił kredyt na akcję siewną jako pomoc dla rolników na zakup nasion i sadzenia, narzędzi rolniczych i opłacenie robocizny. Suma przeznaczona na ten kredyt wyniesie 150 milionów zł. Kredyt udzielany będzie na czas 9 miesięcy przy oprocentowaniu 6% w stosunku rocznym.

Rewelacje amerykańskiego speakera

Warszawa (obsł. wł.). Speaker radia amerykańskiego oświadczył w dniu 5 maja przez mikrofon rozgłoszający Nowego Jorku, iż Hiszpania przygotowuje się do wojny oraz, że Stany Zjednoczone wysłały do Madrytu samoloty typu C 47. Rozponent podkreślił także, iż w Hiszpanii rozpiera się przemysł zbrojeniowy, na czele którego stoją hitlerowcy niemieccy.

Dania ściga kolaborantów

Kopenhaga (ZAP). Od chwili wyswobodzenia Danii do końca roku 1945 sądy duńskie wygotowały 570 skarg przeciw urzędnikom, obwinionym o niegodne zachowywanie się za czasów okupacji niemieckiej. Od Nowego Roku przygotowało 200 dalszych podobnych spraw, a na decyzję czeka jeszcze 300.

Wielu zwolenników nazizmu zbiegło z Danii do Szwecji i Norwegii, aby uniknąć dochożeń. Najpoważniejszy kopenhaski dziennik konserwatywny „Berlingske Tidende” donosi, że zbiegowie ci uprawiają czynną akcję na rzecz nazizmu, przesyłając do wielu osób, a nawet do redakcji pism broszury agitacyjne i odezwy. Druki te wychodzą z Norwegii i nielegalną drogą dostają się do Danii.

Nasza gospodarka

Zmiany rozporządzenia o ograniczeniu spożycia mięsa

Obowiązujące zarządzenie o ograniczeniach konsumpcji mięsa ulegnie w najbliższych dniach pewnej modyfikacji: a mianowicie zamiast obowiązków dotyczących dni bezmięsnych, we wtorki, środy i czwartki — zakaz sprzedaży i podawania mięsa przypadające będzie w środy i piątki. W te same dni wzbroniona zostanie również sprzedaż tłuszczów pochodzenia zwierzęcego a więc: słoniny, smalcu, boczu i toju.

Waga porcji mięsnych podawanych w lokalach gastronomicznych w dni mięsne nie może przekraczać 100 gramów. Przetworzone mięso może być czynne w dni bezmięsne jedynie w tym wypadku jeżeli są całkowicie niedostępne dla odbiorców.

Pewnemu złagodzeniu ulegną przepisy, regulujące kwestie podawania potraw w stołówkach. W dni bezmięsne stołówkom pracowniczym wolno będzie podawać potrawy z podrobów, o ile pochodzą one z uboju zwierząt rzeźnych, dostarczonych przez rolników w ramach akcji świadczeń rzeczowych i zwalniających przez Ministerstwo Apropriacji i Handlu na zaopatrzenie zagwarantowane.

Dalsze ograniczenia przemiatowe

Zapowiadane już dalsze ograniczenia przemiatowe wywołane koniecznością maksymalnego oszczędzania zbóż w okresie ciężkiego przedmowa — wejdą w życie w najbliższym czasie. Wprowadzają one jako maksymalną granicę przemiatu dla pszenicy 80%, dla żyta 90%.

Niższy przemiat już dozwolony będzie jedynie w wyjątkowych wypadkach za zezwoleniem Ministra Apropriacji i Handlu na potrzeby sierotnic, szpitali, sanatoriów, chorzych itp.

Piecząco, wypiekane z maki o niższym przemiale będzie mogło być sprzedawane jedynie w sklepach, posiadających specjalne uprawnienie ze strony Ministerstwa, celem zaspokojenia potrzeb konsumentów, którzy ze względu na zdrowotny nie mogą spożywać ciemnego pieczywa.

Władze zwracają baczną uwagę, aby konieczne te zarządzenia dotknęły nie tylko tych, którzy otrzymali chleb na drodze przydziałów kartkowych, lecz również wolny rynek.

Nawozy sztuczne dla wszystkich rolników

W celu ułatwienia rolnikom zaopatrzenia się w nawozy sztuczne wydane zostało nowe zarządzenie Ministra Apropriacji i Handlu z dnia 29 kwietnia br., regulujące sprawę rozpraszania nawozów sztucznych między wszystkich rolników. Stosownie do zarządzenia każdy rolnik, bez względu na obszar gospodarstwa i stopień wykonania świadczeń rzeczowych ma prawo nabywania nawozów sztucznych po cenach komercyjnych, oraz w drodze wymiany kredytowej (na skrypty dłużne).

Agencja i radio donoszą:

— Brytyjskie władze okupacyjne oddały do dyspozycji ministerstwa 300 setników samochodów, należących do 1500 oraz potrzebne części zamienną zostaną magistratowi wiedeńskiemu dostarczone w najbliższym czasie.

— Celem odwołania listu zastrzeżenia Austrii przysposobione uśmierzenie listy utworów wmuśniętych między Austrią a Włochami. Lista ta została już ogłoszona.

— Niemcy, znajdujący się w niewoli brytyjskiej, będą mogli wysłać część swych zarobków do B. Rzeszy pod warunkiem, że będą to zarobki uzyskane na prace fizyczne. Odniesienie to spowoduje, że Angliję „nachodzi” jedność niemieckich do udziału w pracach fizycznych. Dalszą nacją ma być obietnica, że pracownicy przy zmianach dostaw większe przydziały żywności.

— Od chwili rozpoczęcia akcji wysiedleńczej ośrodek Czechosłowacki 215 705 Niemców w 218 specjalnych transportach kolejowych. Przewidzany rząd ministrów zwrócił się do niedawno z apelem do obywateli, aby powstrzymali się od udzielania, a nawet szkolonych interwencji a władze w sprawie wysiedlenia.

— Z Hultczyńca donoszą, że po kilkunastu próbach niemieckich malowania swastyki na płotach, murach itp. organy berlińskie zaczęły wzywać ludzi robotników niemieckich, którzy w drodze do kościoła śpiewali głośno „Die Fahne hoch...”. W areszcie tłumaczyli się niecierpliwością. Niemieci im to jednak pomogli, tym więcej, że przy rewizji domowej znalazłono broń, naboje, kłopoty, oraz umiarkowanie. W najbliższym dla nich wypadku zostaną wysłani do Niemiec.

— W Chodowieckim Smelecie w pobliżu Mariakich Łazni wybuchł pożar, który zniszczył znaczne budynki, powodując znaczne szkody. Jak się okazało, sprawcą pożaru był dwaj nieletni chłopcy niemieccy.

Rad Fiedler

WYSPA BENIOWSKIEGO

— Coż to, do diaska? — pytam Jeana, chłopca Krola, mego towarzysza podróży i tłumacza. Jean oczywiście nie wie. Lecz zanim kucharz ugotuje kurę, warto pójść na wywiady. Zapuszczamy się w labirynt chałup. Chałupy są puste.

Cała wieś, stary, młodzi i najmłodszy, zebrała się na pobliskim pastwisku i nad czymś gorąco rozprawia. Potworzyły się grupy, w których roznamiętnieni ludzie mówią głośno i szybko. Bębniąc bije wieśkie tam-tam. Znam już kilkadziesiąt wsi malgaskich, zawsze cichych i jakby uśpionych. Podniecenie w Antambato oznaczać musi niezwykle ważny wypadek. A podniecenie jest rzeczywiście ogromne: nawet widok białego przybysza, rzadkiego tu gościa, mało co ich uśmiesza.

Dopiero moi burżani, Teimeichi tak samo jak mieszkawcy wsi, wysłani na wypytki, wnoszą trochę światła. Heida doprawdy nieżyłkowi.

Oto stary Teidis, najbogatszy mieszkaniec Antambato, właściciel wielkiego stada bydła, ma żonę i jedno dwuroczne dziecko. Dziecko od pewnego czasu choruje i zaniepokojeni rodzice poprosili go o radę do miejscowego pisarza, który ma z żoną i jednym dwurocznym dzieckiem. Dziecko od pewnego czasu choruje i zaniepokojeni rodzice poprosili go o radę do miejscowego pisarza, który ma z żoną i jednym dwurocznym dzieckiem. Dziecko od pewnego czasu choruje i zaniepokojeni rodzice poprosili go o radę do miejscowego pisarza, który ma z żoną i jednym dwurocznym dzieckiem.

beprzypadka: dziewczyna zbuntowała się przeciw boskim wyrokom ziaren siewi i oświadczyła, że zjadła, że ma już swego chłopa i że starego Teidisza za męża mieć nie chce. Zakłapało w okolicy powszechnym oburzeniem przeciw krągłej ramaty.

Jednakże dziewczyna nie poddała się. Posłała go na radę do innego wójtarsz, rywała, mieszkającego w sąsiedniej wsi Berotto. Ten oczywiście boskiego wyroku swego kolegi unieważnić nie mógł. Ale równie mało ziarna jego siewi wnosiły ważną poprawkę: owszem, dziewczyna została żoną Teidisza, ale tylko wtedy, jeżeli tak zdecydował dawny obyczaj przodków: gonitwa o małżeństwo. Teidisso ma według obrządku gonić Ramanane. Jeżeli ją dogoni i przytrzyma, będzie jego: jeżeli nie dogoni, dziewczyna będzie wolna. Wszyscy na to się zgodzili i właśnie dziś w południe ma się odbyć wykonanie wyroku wraz z gonitwą. Stąd zrozumiałe podniecenie całej wsi.

I moje własne. Teidisza znam. Był w gronie wiatających młoi starców. Człowiek dobrze już w sile wieku i o włosach świąjących. Potem pokazał mi dziewczynę. Stoi na uboczu na pastwisku z dwiema przyjaciółkami, smutna, bardzo smutna. Ale ma młode, krzepkie łudki i wierzę, że się złapać nie da. Widzę jej przygnębienie i jestem z całą zyczliwością po jej stronie, tak samo zresztą, jak całą młodzież wsi. Powinna siebie wygrać.

Rzecz zaczyna się około pierwszej po południu. Teidisso zdejmując koszulę i z niemiłymi rozczarowa-

waniem stwierdzam świętą formę jego muskularnego ciała. Lecz nie trzęsie nadziei.

Na dany przez jakiegoś starca znak Ramanana wyrusza się jak strzala. Wpada między chałupy i natychmiast ginie z oczu. Kilka sekund później puszczony Teidisso pędzi za nią. A za nim cała wieś, hucająca i roześmiana widokiem. Wnet na upostaszałym pastwisku pozostajemy sami, ja z Jeanem.

Gonitwę śledzić z daleka po wrzasku. To oddala się, to się przybliża, lecz wsi nie opuszcza, kłując wciąż wśród chałup. W pewnym momencie spostrzegamy dziewczynę. Wysekają jakieś dwieście kroków od nas i ukrywa się za ścianą chały na skraju wioski. Widocznie udało jej się zmylić pogon, bo hałas dochodzi z innej części wsi. Biedactwo jest już zmęczone, oddech chwytą z trudem.

Niestety niedługo zaznaje spokoju. Jakis mężczyzna dostrzega ją z daleka i wielkim krzykiem zwraca na nią uwagę. Pogon wali natychmiast w jej kierunku. Spłoszona dziewczyna umyka znowu między chałupy. Później dowiaduję się, że mężczyzna, zdradzający jej ukrycie, był jej własny wuj.

Widowisko, które z początku śledziłem tylko z zaciekawieniem i współczuciem, zaczyna przemieniać w mój wstręt i grozę. Toż to z pół zabawy, z jakiegoś mnie: lub więcej cudownego obyczaju, przetrzała się w brutalną naganę, w prawdziwe łowy na człowieka, w jakiś odradzający wywlek okrucieństwa. Dziewczyna jest coraz podobniejsza do szczonego zwierza, walczącego o życie. Z rozpaczą coraz widoczniejszą z coraz większym przerażeniem broni się i walczy o jakąś rzecz, której doniosłości dotychczas widocznie niedo-

zaczyna tracić swą przewagę młodości: strach i nerwy obezwładniają jej siły. Na chwilę przerywa mnie myśl, czyby swoją interwencją nie przerwać tego pastwienia się. Lecz to zamiar beznadziejny; gdybym przerwał teraz, to co nastąpi później, po moim odejściu? Dziewczyna należy do ich świata i jest przykutą do ich obyczajów. Ja jej pomóc nie mogę.

Dziwię się, dlaczego nie ucieka w pole. Chyba że i lżejsza, wzięłaby tam niewątpliwie przewagę. Lecz ona woli pozostać wśród ludzi i wkrótce wiem, dlaczego. Gdy Teidisso miją grupę dziewczyn, jedna z nich rzuciła mu kłódę pod nogi. On pada jak długi, przeliniując ze wściekłości i traci kilkadziesiąt kroków. Młodzież pomaga uciekać.

Później Ramanana wybiega ze wsi i sunie pod wzgórze, wznoszące się tuż za ostatnimi chałtami. Widzimy teraz jak na dłoni cały przebieg gonitwy, dziewczynę wspinającą się co sił i przesładowcą o kilkadziesiąt kroków za nią. Okazuje się, że ucieczka na górę była pomysłem fatalnym. Przy wdzieraniu się dziewczyna ma od razu wybitną przewagę, nie się jak malpa i szybko dochodzi uciekająca. Jesteśmy tak głęboko przejęci losem dziewczyny i jej walki, że zbliżając się kłeska sprawia nam iśny ból.

Bo widzimy wszystko dokładnie: Teidisso dogania ją i chwytą. Lecz to jeszcze nie koniec. Jakimś cudem dziewczyna wyrzuca mu się z objęciem — znać, że on także już osłabł — i na łeb na szyję wali na dół. To ją ratuje. On jest jakby otumaniony. Ona wyprzeda go o znaczny kawał, dala nura we wsi, pędem mija nas i wybiega w pole. Biedactwo oczy ma zalane obłędem strachem i wpatuje, czy nas w ogóle widział. Lamba jej jest rozdarta, szyja zakrwawiona.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Sroda, dnia 8 maja 1946 roku
Kalendarz rzymsko-katolicki — Stanisława bp.
Kalendarz słowiański — Stanisława
Czwartek, dnia 9 maja 1946 roku
Kalendarz rzymsko-katolicki — Grzegorza
Kalendarz słowiański — Bożydara

Uwaga członkowie „Czytelnika”
Członkowie, którzy na zebraniu Kola Grodzkiego Spółdz. Wyd. „Czytelnik” w dniu 6 bm. zamówili ulgowe bilety na przedstawienie „Judasz z Kariotu” mogą je dzisiaj odebrać w „Czytelniku” przy ul. Wyspiańskiego 10. Przedstawienie odbędzie się w czwartek, dnia 9 bm. o godz. 18.

„Wojsko polskie w drugiej wojnie światowej”

Odczyt pod powyższym tytułem wygłosi dzisiaj o godz. 17-tej w małej auli Uniwersytetu Poznańskiego ppłk. Uzbieto dla profesorów i studentów U. P. Prelegent omówi udział żołnierzy polskich w walkach na wschodzie i zachodzie. Wstęp bezpłatny.

Pracownicy budowlani żądają poprawienia warunków bytu

(c) W ub. tygodniu odbyło się zebranie Rad Zakładowych Przedsiębiorstw Przem. Budowlanego, które przy obecności zarządu Związku, sekretarza okręgowego oraz delegatów R. Z., zgaiło ob. Banaszkiewicz, wyjaśniając jednocześnie zebraniom powody późnego powołania do życia Rad Zakładowych. Z kolei zaapelował przewodniczący do obecnych o udział w świecie 1-go maja.

Ob. Mydlak, sekretarz okręgowy, udzielił wyjaśnień dotyczących umowy zbiorowej i kwestii związanych z aprobowaniem pracowników budowlanych. Obecni na zebraniu domagali się wprowadzenia innej umowy, która zapewniłaby pracownikom budowlanym lepsze warunki. W wyniku dyskusji wybrano delegatów do Warszawy, którzy załatwią wszelkie sprawy dotyczące zadań pracowników budowlanych. W skład delegacji weszli ob. Zawitaja, Ptaszyński, Gramza i Mydlak.

Na wniosek ob. Tripisa wylosowano rezolucję do władz kompetentnych, domagającą się wydania innej taryfy plac, kart wynagrodzeniowych i kat., przydziału odzieży, opalu, mieszkani oraz przydziału żywnościowych. Rezolucję przyjęto jednogłośnie.

Ustaleniem terminu zebrań Rad Zakładowych Przem. Budowlanego na pierwsze czwartki po 15-tym każdego miesiąca, godz. 14.40, oraz wyjaśnieniem przedstawicieli Komisji Rewizyjnej w sprawie współpracy z O. K. Z. i ob. Gramzy w sprawie użycia pieniędzy składowych, zebranie zakończono.

Jubileusz piekarni mechanicznej „Słońce”

(c) Przy udziale naczelnego dyrektora Państw. Zjednoczenia Młynsko-Piekarnianego, ob. Nowickiego, prezesa Rady Zakładowej Spółdz. „Spółem” ob. Maczyńskiego, kierownika wydz. przem. Państw. Zjednoczenia Młynsko-Piekarnianego, ob. Rudzkiego, przedstawicieli O. K. Z., ob. Rajewicza oraz licznych gości reprezentujących handel, ziemię, spółdzielczość i partie polityczne, odbyła się w niedzielę uroczystość jubileuszowa w piekarni mechanicznej „Słońce” przy ul. Grobla. Powitania gości dokonał kierownik zakładu ob. Godziński, po czym zabrał głos nac. dyr. Nowicki, wyrażając uznanie pod adresem jubilatów za wytrwałą i sumienną pracę. Naczelnik Frankiewicz podkreślił w kolejnym przemówieniu wysiłki pracowników na polu produkcji chleba, zapewniające zaopatrzenie mieszkańców naszego miasta. Z ramienia OKZZ przemówił ob. Rajewicz. Wreczenia dyplomów jubilatowi dokonał dyr. Nowicki, po czym przystąpiono do części artystycznej programu, którą urozmaiciły występy muzyczne w wykonaniu skrzypka ob. Wypuszcza. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że w urzędowej zbiorce pieniężnej zebrano wśród gości sumę 2000 zł na odbudowę Ratusza poznańskiego i 2984 zł na biedne dzieci. Pieniądze przekazano przedstawicielowi naszej redakcji.

Prenumerata Głosu Wielkopolskiego

na miesiąc czerwiec 1946 ro'u wynosi 53,— zł

na prowincji z odnośnieniem do domu. Zamówienia przyjmują wszystkie Urzędy i Agencje Pocztowe do 15 maja 1946.

zł 50—
na miasto Poznań. Zamówienia przyjmują Sp. Wyd. „Czytelnik”, Wydział Kolportażu, ul. Bukowska 3, telefon 78-64, oraz wszystkie agencje i kioski gazetowe do 25 maja br. Wpłaty po tych terminach nie będą uwzględniane.

Komunikacja telefoniczna między Polską i Z. S. R. R.

Zaprowadzony został ogólny ruch telefoniczny między Polską i Z. S. R. R. na razie z Moskwą, Kijowem i Leningradem. Opłata za trzymiutową rozmowę z tymi miejscowościami wynosi zł 340. Dopuszczalne są rozmowy państwowe pilne i zwykłe, lotnicze pilne, prywatne zwykłe i informacyjne. Rozmowy telefoniczne w ruchu z Z. S. R. R. mogą być przeprowadzone w językach polskim, rosyjskim, angielskim i francuskim.

Program uroczystości w dniu Święta Życiostwa

Uroczystości związane z obchodem Święta Życiostwa w Poznaniu — zainaugurują capstrzyk, który dzisiaj wieczorem przejdzie ulicami miasta. Punktualnie o godz. 19.30 zbiorą się na placu Wolności: kompania pułku piechoty z orkiestrą oraz zwarte oddziały reprezentacji związków młodzieżowych — Z. W. M., Wici, OM-TUR i Z. H. P. po sto osób.

O godz. 20-tej nastąpi przemarsz oddziałów przez miasto. Z placu Wolności capstrzyk przejdzie Alejami Marcińskimi, ul. Walki Młodzieży, pl. Hoovera, ul. Półwiejską i Daszyńskiego do Rynku Wileckiego, skąd Wierzbiciami i przez Most Dworcowy dojdzie do ul. Marsz. Focha aż do Parku Wilsona, następnie skieruje się ul. Berwińskiego na Matejkę, po czym ul. Kraszewskiego dojdzie do Rynku Jeżyckiego, na którym capstrzyk rozwiąże się.

W czwartek, dnia 9 bm. o godz. 9-tej zbiórka organizacyjna na placu Wolności. O godz. 9.50 przybycie przedstawicieli władz świeckich i wojskowych. O godz. 10-tej uroczysta mszę św. polewają odprawia: k. pulk. Zebrowski. O godz. 10.45 przemówienia: Wojewody, d-oy Obr. Wojskowego, gen. dyw. Strażewskiego, przedstawiciela społeczeństwa oraz delegata Zw. Walki Zbrojnej o Niepodległość i Demokrację. O godz. 11-tej rozpocznie się defilada Wojska Polskiego, która odbędzie na pl. Stalina — Wojewoda oraz gen. dywizji Strażewski.

Po południu o godz. 15-tej wreczone zostaną w „Domu Żołnierza” dyplomy demobilizowanym żołnierzom. O godz. 16-tej wesoła zabawa ludowa dla szerokiego rzesz pracujących w Ogrodzie Zoologicznym. O godz. 17.30 odbędzie się w Teatrze Wielkim galowe przedstawienie „Strasznego dworu”. W dniu 9 maja wszystkie kina poznańskie dają bezpłatne przedstawienia dla wojska, robotników i pracujących inteligencji.

Miejscowe społeczeństwo uprasza się o najliczniejszy udział w uroczystościach oraz o oddanie domów i wystaw sklepowych emblematami

narodowymi, flagami i portretami. Pamiętajmy, że Święto Życiostwa to dzień triumfu oręła polskiego, który pospółem z żołnierzami Narodów Zjednoczonych wywalczyli nam wolność i niepodległość.

Równocześnie zamieszczamy odezwę Prezydenta miasta, wydaną z okazji Święta Życiostwa. „W dniu 9 bm. przypada pierwsza rocznica dnia, w którym fanfary zwycięstwa ogłosiły całemu cywilizowanemu światu, że pokonano na zawsze barbarzyńską i wrogią matkę niszczycielskich, hasel hitlerowskich. Chwili tej z zapartym oddechem niecierpliwie oczekiwaliśmy całą ludzkość tym bardziej, że wywalczony był kosztowało miliony ofiar spośród wszystkich narodów milujących pokój.

Dzień ten — to dzień triumfu — dla nas Polaków może bardziej doniosły, niż dla innych narodów, mniej dotkniętych okropnością wojny. Czyż dzisiaj jest przeto fakt, że serca nasze w wspólnym rytmie niekłamana płyna wdzięcznością dla drogiej każdemu Polakowi Armii Polskiej, która poprzez trudy i znoje od Lenina przez Warszawę do Berlina szła zwycięskim, lecz najdroższą krwią serdeczną najlepszych synów naszego pochodzie ramie przy ramieniu z bratnią Armią Czerwoną w ramach zgodnej wojskowej współpracy z innymi Armiami Sprzymierzonymi. Zakonczenie tego bohaterskiego wysiłku Żołnierza Polskiego słusznie znalazło swój wyraz w podniesieniu święta tego do rzędu świąt narodowych, jako Święta Życiostwa i Wolności.

Wzywam Was przeto Obywatelsi stoł. m. Poznania, abyście w dniu tak uroczystym i radosnym przybraли i udekorowali flagami i chorągwami swoje domy, warsztaty pracy i sklepy, dając tym samym zewnętrzny dowód swej odwagi i wesołości, a nasz na zawsze polski Poznań w odpowiednią ubierając szatę. Wierzę niezmiennie, że w tym świątecznym, a radosnym współzawodnictwie nie zabraknie nikogo!”

Prezydent Miasta

Omówienie sesji K. R. N.

W piątek, dnia 10 bm., o godz. 18-tej w auli Akademii Handlowej posel do Krajowej Rady Narodowej ob. Izyczorek wygłosi odczyt na temat 10-tej sesji K. R. N., jaka niedawno odbyła się w Warszawie. Wstęp bezpłatny.

Sroda, 8 maja 1946

W teatrach poznańskich:
Teatr Wielki, dnia 8, godz. 18.45 — „Cyganeria”; jutro, godz. 18.45 — „Straszny dwór”.
Teatr Polski, dnia 8, godz. 18.45 i 19.15 — „Grube ryby”; z Ludwikiem Solem.

Teatr Nowy, dnia 8, godz. 18.45 — „Judasz z Kariotu” (jutro po raz ostatni).
Miejski Teatr dla Młodzieży: dziś — teatr nieczynny, jutro, godz. 18.45 — „Młodość”.

Miejski Teatr Marzeń: dziś — teatr nieczynny; jutro, godz. 16.45 — „Barbary z Złota”.
Teatr Ogrodowego Domu Żołnierza: dziś i jutro, godz. 18.45 — „Papa się żeni”.
„Kukulka”: Kawiarnia „As”, pl. Wolności 4 — dziś i jutro, godz. 18.45 — „Młodość”.

Wystawa: — Salon Wiosenny Związku Polaków Artystów Plastyków, Okręgu Poznańskiego w Muzeum Wielkopolskim, czas otwarcia od godz. 10-14.45.

W kinach poznańskich:
„Apollo”: dziś, 15.47 i 19.15 — „Jeden z naszych marzycieli”; „Balki”: dziś, 15.47 i 19.15 — „Honoru!”.
„Maza”: dziś, 15.47 i 19.15 — „Człowiek który żył dwa razy”; „Rialto”: dziś, 15.47 i 19.15 — „Chłopiec z naszego miasta”; „Warta”: dziś, 15.47 i 19.15 — „Dwój żołnierz”.

Z Teatru Wielkiego
Dziś, w środę o godz. 18.45 opera w 4-ach aktach Pucciniego „Bohema”. 15.47 i 19.15 — „Zawodnik w roli kłopotliwego. Kierownik muzyczny dyr. dr. Z. Łukaszewski, reżysera K. Ubenowicz, obraz sceniczny i kostiumy Z. Szpringera.

W czwartek, 9 bm., o godz. 18.45 uroczyste przedstawienie opery „Młodość” — „Straszny dwór” w premierowej obsadzie. Kierownik muzyczny dyr. dr. Z. Łukaszewski.

W piątek, 10 bm., o godz. 18.45 — „Kraina uśmiechu”; w sobotę, 11 bm., o godz. 18.45 — „Cyganeria”.

Tola Nankiewiczówna w Poznaniu
Znana nam z polskich filmów Tola Nankiewiczówna wysłapiła dzisiaj raz na wieczorne piosenki i pieśni w niedzielę, dnia 12 bm., o godz. 18.30 w auli uniwersyteckiej.

Bilety są już do nabycia w księgarni Gebethnera i Wolfa, ul. Kanlika 6a, w dzień koncertu od godziny 15-tej w kasie auli.

Rejestracja luksemburskich papierów wartościowych

Wielkie Księstwo Luksemburskie przeprowadza na mocy rozporządzenia z 4 listopada 1944 rejestrację luksemburskich i zagranicznych walorów. Termin rejestracji upływa z dniem 1 czerwca br. Rejestrację przeprowadza w Polsce Narodowy Bank Polski we wszystkich swych Oddziałach, które udzielają w tej sprawie zainteresowanym bliższych informacji.

Program audycji radiowych na czwartek, dzień 9 maja 1946 r.

6.57 „Kiedy nanie wstają słońce”; 7.00 Kalendarz historyczny; 7.05 Muzyka; 7.15 Poranna rozmowa ze słuchaczami; 7.30 Muzyka lekka; 8.00 Dziennik poranny; 8.30 Program na dzień bieżący; 8.55 Muzyka; 9.00 Program z W-wy; 10.00 Chwila pochwila — wiersze Włodzimierza Szubłowskiego z zbioru pt. „Dom w Ferganie” recyt. Halina Kowalewska; 10.15 Muzyka lekka; 10.30 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa; 10.45 Wskazania obywatelskie Tadeusza Kościuszki; 12.00 Popołudniowy poranek symfoniczny. Wykonawcy: Orkiestra P. pod dyr. Jerzego Wójcickiego, Irena Leńska (sopran), Alfred Schneider (klarnet), Józef Machalowski (flety), w programie: Moniuszko, Wieniawski, Żelazny, Różycki, Chopin, Nowodźworski, Karłowicz, Paderewski; 12.40 Audycja wokaltowa; 13.55 Audycja adresowa: Czerwony Wójcikowski; 14.00 Audycja dla twórców wiejskich; 14.15 Audycja dla twórców wiejskich; 14.30 Audycja dla twórców wiejskich; 14.45 Audycja dla twórców wiejskich; 15.00 Audycja dla twórców wiejskich; 15.15 Audycja dla twórców wiejskich; 15.30 Audycja dla twórców wiejskich; 15.45 Audycja dla twórców wiejskich; 16.00 „9 mi” — słuchowisko dla dzieci; 16.20 Audycja dla twórców wiejskich; 16.35 Piosenki żołnierskie w wyk. Chór Harkieski; 16.50 Z życia Narodów Słowiańskich; 17.00 Koncert muzyki reżymowej. Wykonawcy: Orkiestra P. pod dyr. Stefana Rachonina; 17.15 Audycja dla twórców wiejskich; 17.30 Audycja dla twórców wiejskich; 17.45 Audycja dla twórców wiejskich; 18.00 Audycja dla twórców wiejskich; 18.15 Audycja dla twórców wiejskich; 18.30 Audycja dla twórców wiejskich; 18.45 Audycja dla twórców wiejskich; 19.00 Audycja dla twórców wiejskich; 19.15 Audycja dla twórców wiejskich; 19.30 Audycja dla twórców wiejskich; 19.45 Audycja dla twórców wiejskich; 20.00 Audycja dla twórców wiejskich; 20.15 Audycja dla twórców wiejskich; 20.30 Audycja dla twórców wiejskich; 20.45 Audycja dla twórców wiejskich; 21.00 Audycja dla twórców wiejskich; 21.15 Audycja dla twórców wiejskich; 21.30 Audycja dla twórców wiejskich; 21.45 Audycja dla twórców wiejskich; 22.00 Audycja dla twórców wiejskich; 22.15 Audycja dla twórców wiejskich; 22.30 Audycja dla twórców wiejskich; 22.45 Audycja dla twórców wiejskich; 23.00 Audycja dla twórców wiejskich; 23.15 Audycja dla twórców wiejskich; 23.30 Audycja dla twórców wiejskich; 23.45 Audycja dla twórców wiejskich; 24.00 Audycja dla twórców wiejskich.

KOMUNIKATY

Za przesłane z okazji imienin życzenia, kwiaty i prezenty składam wszystkim serdecznie podziękowanie.

Zygmunt Piekniński
Przewodniczący Woj. Rady Narodowej
Zarząd Towarzystwa Przyjaciół Zolnierz, Oddział Poznań, urządza w dniu 9. 5. 1946 r. w dniu Państwowego Święta Żołnierza wielką zabawę wesołą w Ogrodzie Zoologicznym. Początek o godz. 15-tej, wstęp 20.— zł. dla wolontariuszy i dzieci do lat 14-ta 10.— zł.
Przewodniczący będzie ochrzestiał 13 pp. pod hasłem hasła: „Złoty żołnierz”. W programie loteria finansowa, loteria rzeczowa, konkursy, wystawy, koncert. Działalność promocyjną na cel pomocy żołnierzom i ich rodzinie. 1946
Związek Uczestników Walki Zbrojnej wywiera wpływ członków do stowarzyszenia w dniu 9 bm. o godz. 15-tej w lo. 10.15. Związek przy ul. Kłopotliwa 3 (tęż Wyspiańskiego), skąd nastąpi wycieczka w sypnia zwaną na plac Wolności, celem wycieczki udział w obchodzie Święta Życiostwa. Wreczenie do dotychczas rzucających wszystkich demobilizowanych, którzy rezytowali w wojnie, wreczenie dyplomów, zaliczenia w RKU Poznań-Miasto. Obecność obowiązkowa.
Celem wzięcia udziału w obchodzie Święta Życiostwa wycieczka wszystkich członków Kola Miejskiego Polnizmo Strzelectwa Łódzkiego do stowarzyszenia pod przyjazem orkiestry symfonicznej dnia 9 bm. o godz. 8.30 przed Złotym Rynkiem. Wycieczka przy ul. Limanowskiego 15a (Spółdzielca), skąd nastąpi wycieczka w sypnia zwaną na plac Wolności, celem wycieczki udział w obchodzie Święta Życiostwa. Wreczenie do dotychczas rzucających wszystkich demobilizowanych, którzy rezytowali w wojnie, wreczenie dyplomów, zaliczenia w RKU Poznań-Miasto. Obecność obowiązkowa.
Konstatację członków pochodzi z zbioru jest kolega Pa. Łukasz Izyczorek. W pochodzi, wrecze udział członkowie Zarządu Okręgowego i Powiatowego.

Związek Powstańców Wielkopolskich z r. 1918-19 wrecze udział w uroczystościach Życiostwa i Pokoju w dniu 9 bm. Zbiórka uczestników o godz. 8.30 przed Złotym Rynkiem. Wycieczka przy ul. Limanowskiego 15a (Spółdzielca), skąd nastąpi wycieczka w sypnia zwaną na plac Wolności, celem wycieczki udział w obchodzie Święta Życiostwa. Wreczenie do dotychczas rzucających wszystkich demobilizowanych, którzy rezytowali w wojnie, wreczenie dyplomów, zaliczenia w RKU Poznań-Miasto. Obecność obowiązkowa.

Związek Zawodowy Robotników i Pracowników Przem. i Budowlanego, Czerwińskiego i Pokrzywskiego Zawodów Polnizmo, Oddział Poznań, zainauguracja przedsięwzięcia Przem. i Budowlanego, Rady Zakładowej, delegatów R. Z. i wszystkich członków, którzy 8.30 przed Złotym Rynkiem. Wycieczka przy ul. Limanowskiego 15a (Spółdzielca), skąd nastąpi wycieczka w sypnia zwaną na plac Wolności, celem wycieczki udział w obchodzie Święta Życiostwa. Wreczenie do dotychczas rzucających wszystkich demobilizowanych, którzy rezytowali w wojnie, wreczenie dyplomów, zaliczenia w RKU Poznań-Miasto. Obecność obowiązkowa.

Drobny wydatek — Szanse duże!
Kup więc zaraz los w Kolekturze nr 112
Edmunda Sobczaka
Plac Wolności 11 i piętro
Już za kilka dni ciągnięcie i ostatnie losy jeszcze do nabycia 15003

SPORT

Reprezentacja piłkarska Polski powraca z Francji

Jak się dowiadujemy, nasza reprezentacja piłkarska powraca dziś drogą powietrzną z Francji do Polski. Piłkarze nasi rozegrali we Francji szereg zawodów, wygrywając m. i. z Francją 2:0 i Holandią w tym samym stosunku, a z Włochami przegraliśmy 5:0. Mecz ten rozegraliśmy z następującymi zawodnikami, która we zwycięstwie politycznym z Włochami grać nie chcieli. Drugą naszą przyczyną z sobą 3 puchary, jako nagrody za zwycięstwa. Blizsze szczegóły z pobytu reprezentacji we Francji podamy w poniedziałkowej kolumnie sportowej.

Pilkarze śląska w Poznaniu

Piłkarska reprezentacja Śląska przyjeżdża do Poznania, aby w dniu 9 bm. rozegrać mecz z reprezentacją Poznania.

Ciekawe to spotkanie odbędzie się jutro o godz. 17-tej na boisku Warty przy ul. Rolnej.

Komunikaty

Uwaga „warcarzy” Zbiórka wszystkich sekcji Klubu do decydów w dniu Święta Życiostwa (9 bm.) o godz. 8.30 przed sekretariatem Klubu przy ul. Kanlika 4.

K. S. „Zjednoczenie” Zarząd wywiera wszystkich członków do wzięcia udziału w uroczystościach w dniu 9 bm. Zbiórka o godz. 8.45 na Rynek Jeleńskim.

„Srebrne gody” w Kukulce

Doczekał się więc sympatyczny poznański klub literacki 25 programu. Gościem i gwiazdą programu jest przybyły z Warszawy — założyciel powojennej Kukulki — Stefan Sojecki. On też stał się tematem pierwszej części programu, któremu nadano charakter uroczystości, jaka Poznań niedawno przeżył w Teatrze Polskim, z okazji przyjazdu Mistrza Ludwika Solskiego. Ale satyrycy mają inne spojrzenie na świat. Spojrzenie, powiedzialibym bożeczne.

„Mowy powitane” wygłaszane przez przedstawicieli władz, partii i świata artystycznego w interpretacji Stefana Drewicza, Zenona Laurentowicza i Mieczysława Serwińskiego — artystycznie wykrzywkowane, wygroteskowane (spojrzenie bożeczne) nagradzane za szczerym entuzjazmem. Miałbym zastrzeżenie drobne co do dwóch mów zbyt długich (na niedzielny wieczorek już zresztą skróconych) bez pointy i humoru. Drobne te uwagi gina jednak w prawdziwej powodzi świetnych dowcipów, kapitalnej satyry, zdradzającej cięte pióro.

Powitana część „transmitowana na wszystkie rozgłośnie” wypełniają jeszcze pewne inscenizacje z całym arsenałem różnych rekwizytów. Przy mikrofonie Stanisław Strugarek.

To by były powitania. A właściwy program jubileuszowy? Zasługują na pochwałę. Liryczny wiersz o Racheli i wiosnie w wykonaniu p. Zofii Barwińskiej, świetnej Racheli z Wesela, znalazł w wykonawcy doskonałą recytatorkę o subtelny, cieniutki wyczucie. Zyczyć by należało, by w wykonawcy doskonałą recytatorkę o subtelny, cieniutki wyczucie. Zyczyć by należało, by w wykonawcy doskonałą recytatorkę o subtelny, cieniutki wyczucie. Zyczyć by należało, by w wykonawcy doskonałą recytatorkę o subtelny, cieniutki wyczucie.

Oto goście. Stara namiat zalogą Stefan Drewicz i Zenon Laurentowicz, jak zawsze pełni pomysłów i intryg. Teksty do bre, godno jubileuszu. Drewicz ma do siebie, że sam pisząc, umie w dodatku i czytać. Myślę o wypointowanych frazach Stanisława Krokowskiego. „Wyszy” (jak to mówiliśmy w przedwojennym „Kaktusie”) dzięki inteligentnej interpretacji. Stanisław Strugarek. Tyle się już o nim pisało; zawsze tak pochiebnie. Na minionej premierze „Srebrnych Godów” wysunął się na czoło w tym wyścigu o prymat w satyrze. Powiedział ktoś, że regionalizm ułatwia Strugarkowi pracę. Do-

brze, ale pointy, sytuacje, świetnie podpatrzone typy... Nie ma co mówić. Pierwszorzędny numer obecnego programu „Wywiadówka” Strugarka zbiera największe chwały. Jubilat najbardziej jubileuszowym jest Witold Gawecki. Jego 25-ta „makieta” (cudysłowno, bo tym razem jest to dekoracja), jeżeli ma być wyrazem myśli artystycznej, to nim jest: Gawecki siła filar „Kukulki” — symbolizował siebie. Dał nawet dwa filary i kotarę z Kukulka, a nie zarozumiał się artysta. To stwierdzenie faktyczne stanu rzeczy. 25 makieta dla „Kukulki”, z której każda (makieta) stanowiła zawsze co najmniej udane tło wieczorów w „Asie”. Prof. Kandulski przy fortepianie dyskretnym akompaniamentem, „pozornie w cieniu”, udowadnia raz jeszcze zasadę inteligentnej współpracy: pomaga do dobrego wykonania śpiewanych numerów. Reasumując trzeba bezstronnie stwierdzić jedno, a mianowicie to, że „Kukulka” jest klubem par excellence literackim. Mimo niektórych „niży” satyrycznych, które na 25 programach stanowią nikiły procent w stosunku do pozostałych „wyż”. Niech nas to cieszy. Tad. H. Nowak.

Stanisław Strugarek

Stefan Drewicz

Zenon Laurentowicz

Witold Gawecki

Musimy utrzymać poziom produkcji rolnej w Wielkopolsce

Nie ulega wątpliwości, że najbliższy rok gospodarczy nawet mimo dobrych zbiorów będzie dla nas ciężki. Rolnictwo jest bowiem jedną w swoim rodzaju dziedziną, w której osiągnięcia uzależnione są całkowicie od kapitału pracy włożonego w ziemię, w okresie roku poprzedzającego zbioru. Tymczasem rok temu spotkaliśmy się z niezwykłymi trudnościami naturalnymi powojennej, ponadto na terenach nowoprzyłączonych brak było rąk do pracy, co w rolnictwie jest bodaj najgorszą z kłes.

W tak niekorzystnych warunkach dokonaliśmy dużego wysiłku przez zaoranie znacznych polaci ziemi i przygotowanie ich pod siew. Jeśli mimo tego obsiewany areal nie pokryje naszych potrzeb, to przyczyna takiego stanu leży w splotie najprzeróżniejszych braków, począwszy od wyjąłowej gleby, a skończywszy na pewnych błędach natury gospodarczej. W tym wszystkim jeden fakt jest pocieszający. Wola z jaką przemalowano wszelkie trudności rolnicze nadzieje, że znajdujemy się w obliczu ostatniego trudnego roku, o ile na podstawie krytycznej oceny dotychczasowych osiągnięć potrafimy się należyście przygotować do ponownej kampanii rolnej w przyszłym roku gospodarczym.

Niedobór żywności odczuwany we wszystkich krajach dotkniętych wojną oraz niewystarczająca pomoc jaką otrzymujemy z za granicy sprawiają, że przewidywania na przyszłość musimy oprzeć w głównej mierze na własnych możliwościach produkcyjnych. Toteż dziś, gdy akcja siewna znajduje się w pełnym biegu, coraz częściej spotykamy się z pytaniem

w jakim stopniu będziemy mogli pokryć potrzeby aprowizacyjne

i jak wielki w tej mierze będzie udział Wielkopolski?

Ostatnie meldunki z terenu akcji siewnej — jakkolwiek nie wyczerpują zagadnienia ze względu na toczące się jeszcze prace wiosenne — pozwalają na zorientowanie się w całokształcie sytuacji. Otóż znaczna część obszarów mogłymi zaorać dopiero z wiosną. Uwidaczniać to cyfry orki dokonanej w ostatnich miesiącach. Zaorano w ha: w białostockim — 11 339, pomorskim — 50 500, gdańskim — 8059, śląsko-dąbrowskim — 92 250, krakowskim 105 096, lubelskim — 48 454, łódzkim — 75 917, poznańskim — 134 100, rzewskowskim — 54 842 i warszawskim — 10 125. Stan zasiewów na gruntach zaoranych jesienią ub. roku i wiosną br. przedstawia się do niedawna nieustępująco: białostockie — 48 000 ha, pomorskie — 119 000, gdańskie — 10 000, śląsko-dąbrowskie — 141 000, krakowskie — 152 000, lubelskie — 132 000, łódzkie — 174 000, rzewskowskie — 116 000, warszawskie — 33 000 ha.

Dane dla naszego województwa na dzień 1 bm. wykazują, że w starych granicach województwa siewy zbóż jarych zostały ukończone poza nielicznymi zniszczonymi obiektami rolnymi. Na starych terenach zaorano łącznie 415 000 ha, z czego zasiano około 400 000 ha. Na Ziemi Lubuskiej zaorano 61 000 ha, obsiano 42 000 ha. Na wszystkich terenach starego województwa rozpoczęło sadzenie ziemniaków i przypuszczają, że prace te zostaną zakończone do dnia 1 czerwca.

Na Ziemi Lubuskiej siewy przedstawiają się najlepiej w powiatach przylegających do dawnych powiatów woj. poznańskiego. W Międzyrzeczu i Świebodzinie plan obsiewów zostanie przekroczony. Natomiast znacznie gorsza jest sytuacja w powiatach zachodnich, zwłaszcza tych, które pierwotnie były przeznaczone dla osadnictwa wojskowego. O ile tutaj sprawa ziarna siewnego przedstawia się jako tako, o tyle odczuwa się katastrofalny brak sadzeń. Sprawa sadzeń jest aktualna — choć w mniejszym stopniu — także i na starych terenach naszego województwa. Plan ministerialny wykona Wielkopolska w 85—90%, podczas gdy na Ziemi Lubuskiej zostanie on zrealizowany najwyżej w 25—30%, o ile w najbliższym czasie nie nastąpią dopływy brakujących ilości sadzeń.

Pelnomocnik do spraw akcji siewnej inż. D. Starzeński omawiając na zwolanej ostatnio konferencji przebieg akcji siewnej, podkreślił, że w starych granicach woj. poznańskiego zauważa się na każdym kroku

obniżenie rolniczego poziomu produkcyjnego

Przyczyn tego zjawiska polegają na tym, że gleby są u nas lekkie i wymagają intensywnego sposobu gospodarowania, że przed 6 lat nie były dostatecznie odżywiane nawozami zwłaszcza fosforem, że odczuwa się brak sił roboczych, stosuje się płytką orkę i więcej wiosennych orzek co powoduje pogorszenie i zmniejszenie siły produkcyjnej gleby, wreszcie brak podstawowego środka nawozowego — obornika, na skutek braku pogłowa.

Wreć błędne jest wnioskowanie o stanie naszego rolnictwa na podstawie ilości posiadanych traktorów, pługów parowych, maszyn rolniczych i odstawionych przez Wielkopolskę kontyngentów. Zapasy i środki produkcji nie uzupełniają, szybko się wyczerpują, co doprowadza raczej do równania w dół niżeli utrzymania wysokiego poziomu produkcji. Oceniając obecną sytuację, czynnikach fachowe przestrzegają przed zbytym obciążeniem mechanizmu gospodarczego województwa, bez odpowiedniej rekompensaty. Niezbity pocieszający obraz akcji siewnej w Wielkopolsce, stanowiącej najbardziej produkcyjny obszar naszego Państwa, jest m. in. wynikiem ciągłego czepiania od nas środków na zagospodarowanie i aprowizację zniszczonych terenów.

Typowym przykładem przeceniania możliwości produkcyjnych naszego województwa jest sprawa ziemniaków. W ub. jesieni setki pociągów wywoziły ziemniaki na tereny woj. śląskiego, krakowskiego i warszawskiego. Obecnie ze świadczących rzeczowych odstepujemy na inne tereny 58 1000 ton sadzeń i około 24 000 ton dla woj. dolnośląskiego, 12 000 dla śląskiego, 12 800 dla szczecińskiego, 3000 dla warszawskiego, 3700 dla olsztyńskiego oraz mniejsze ilości dla łódzkiego, kieleckiego i krakowskiego. Ponadto spółdzielnie otrzymały prawo zakupu ziemniaków-sadzeń

ków na wolnym rynku i wywozu ich do innych województw. Wskutek takiej polityki nie wszystkie gospodarstwa zwłaszcza repatrianckie mogą ziemię obsadzić ziemniakami. Nie pomoże na to i kredyt siewny z K. K. O. jeśli weźmie się pod uwagę, że na zasadzenie 1 ha potrzeba 2000 kg ziemniaków. Skutek jest taki, że

żaden artykuł nie uległ w ciągu miesiąca takiej zwwyżce cen, jak sadzenie.

Z 200 zł za 100 kg podskoczyły na 400 i 500 zł za 100 kg.

Obecnie musimy wysłać na Ziemi Lubuskiej 6400 ton sadzeń. Istnieje obawa, że Wielkopolska nie będzie w stanie wysłać owych 58 000 ton ziemniaków na inne tereny, gdyż właściciele ich względnie kierownicy zmagazynowanych w kopcach ilości do dyspozycji świadczą nie przewidzieli, że część ziemniaków ulegnie zepsuciu względnie zgniciu. Płon ziemniaków, które zostały zwolnione na Ziemi Lubuskiej (6400 ton) nie wystarczy do obsadzenia prelinowanego w przyszłym roku arealu (24 000 ha) nawet, gdyby żaden ziemniak nie poszedł na inne cele, jak tylko na sadzenie.

Brak ziemniaków na Ziemi Lubuskiej jest najgorszym objawem akcji siewnej. Na tym odcinku groźna na przyszłość sytuacja można jeszcze póki czas zlikwidować.

Pomoc Państwa jest konieczna

W przeciwnym razie należy już dzisiaj przewidzieć, że ziemniaków w przyszłym roku będzie mniej, że będą one drogie, a Ministerstwo Skarbu odczuje dotkliwą stratę, gdyż Monopol Spirytusowy nie wyprodukuje dostatecznej ilości spirytusu.

Jeśli chodzi o pozostały materiał siewny można powiedzieć, że ilość jego w starych granicach jest dostateczna. Na Ziemi Lubuskiej byłaby nie dostateczna gdyby traktory zaoraly tę ziemię ile przewidziano w planie. W starych granicach województwa zwolniono około 1 tys. ton zbóż jarych i przydzielono właścicielom gospodarstw pomniejszych na skrypty dłużne. Zwolniono też do siewu nasiona i zboża pomniejsze z rozmaitych składów. Wreszcie Zjednoczone Roszary rozprzodzą nasiona lnu na kontrakty.

Dla Ziemi Lubuskiej przeznaczono zboże w ilości około 6 tys. ton z importu radzieckiego, przy czym ilość ta została całkowicie rozprzodowana na skrypty dłużne. Część ziarna przywieźli ze sobą osadnicy ze starych powiatów województwa, zwolniono też zapasy zbóż jarych ze świadczących rzeczowych Ziemi Lubuskiej. Sprawę komplikują jedynie repatrianci. PUR opiekuje się nimi do czasu osadzenia ich na gospodarstwach, po czym każdemu z nich udziela 200 zł zapomogi i na tym kończy się jego rola. Repatrianci nie są dostatecznie zaopatrywani w żywność i zdają się być wypadki, że

zboże przydzielone do siewu zostaje skonsumowane

Na odcinku aprowizacyjnym konieczne jest zatem szerzej pomyślane współdziałanie, gdyż w przeciwnym wypadku może zaistnieć niebezpieczeństwo załamania się osadnictwa, do czego nie wolno nam dopuścić. Oceniając całokształt akcji siewnej zbiorowej, czynnikach fachowe stwierdzają, iż potrzeba jeszcze około 1150 ton zboża wszelkiego rodzaju, oprócz niedawno otrzymanych 300 ton, będących w trakcie rozdania.

Dość i tu należy, że województwo poznańskie oddało do dyspozycji znaczne ilości materiału siewnego na teren innych bardziej potrzebujących województw, mianowicie na Dolny Śląsk — 4900 ton, dla Olsztyna — 3000 ton, Szczecina — 3750 ton, Katowic — 2700 ton i Kielce — 450 ton, co w sumie wynosi 14 800 ton. Oprócz tego w trakcie wysiłku znajdują się 1200 ton zbóż jarych dla woj. dolnośląskiego. Na Ziemi Lubuskiej wysłano 3350 ton. W końcu zwraca się uwagę na zupełny brak rzepaków i rzepików, które są łatwe w uprawie i wydajne na olej. Jest to tym przykrejsze, że część rzepaków ozimych późno zasianych trzeba było przorać, a część niszczy słożysek rzepakowy.

Stanowczo błędne jest także twierdzenie, że jesteśmy dostatecznie zaopatrzeni w traktory na szereg lat. Cyfra 2 tys. traktorów posiadanych u. r. roku skurczyła się niepomniernie, gdyż okazało się, że w przeważnej części były to traktory już używane szeregi lat przez okupanta. Również ich wojenne wykonanie nie było obliczone na długi użytek. Sprawę komplikuje brak części zamiennych na terenie Polski. Ostatnio wreszcie część tych traktorów musieliśmy oddać Ziemi Lubuskiej oraz na teren woj. gdańskiego, tak że obecnie rozporządzamy ilością zupełnie niewystarczającą ani na nowo odzyskanych terenach, ani w starych powiatach. W dniu 1 maja pracowało

na starych terenach woj. 599 traktorów

zamiast koniecznych 622, na Ziemi Lubuskiej 304 zamiast 450.

Podobnie jak maszyn w wielu innych dziedzinach, zbyt wykorzystywano traktory. Po orce jesiennej wozili one kontyngenty, drzewo, przeprowadzali mleko i oczywiście przy tych pracach wypalały ropę. W marcu miale zapasy paliwa wyczerpały się i trzeba było czekać na nadejście nowych transportów w czasie, kiedy traktory powinny najintensywniej pracować. Traktory co szołsty dzień powinny być dokładnie przejrane, gdyż tymczasem u nas pracowały aż do przestoju. Brak ponadto odpowiednich monterów, gdyż zdolniejszą jednostką pracującą w P. P. T. i M. K. do niedawna się uposażono, szukali innych dziedzin intrynatnych posad. Sytuacja na tym odcinku poprawiała się ostatnio. Biuro akcji siewnej ustaliło dodatkowe premie dla traktorzystów i mechaników na ogólną sumę 2 mln. złotych, w zależności od zaoranej powierzchni gruntów, przy jednoczesnej oszczędności paliwa i maszyn.

Premie robią swoje

Traktorzyści remontują po nocach traktory, zaś w ciągu dnia zaorują po 3,5 ha. W samym kwiecieniu zaorano 41 082 ha, przy czym praca ta obejmowała również bronowanie.

Traktorów jednak posiadamy za mało. Na terenie naszego województwa w czasie okupacji pracowało ich około 3400. Na przyszłość nie można więc liczyć na drobne naprawy, po których traktory ponownie się psują, tylko trzeba zabezpieczyć sobie przywóz części zapasowych Łanza z Mannheimu wzgl. liczyć tylko na amerykańskie traktory. Wreszcie należy podkreślić, że traktory znajdujące się w prywatnych rękach wzgl. w posiadaniu Ośrodków Kultury Rolnej mają lepszą opiekę i lepiej funkcjonują. Ten fakt trzeba wziąć pod uwagę przy projektowanych zmianach zmierzających do tego, aby P. P. T. i M. R. nie był właścicielem traktorów, lecz jedynie zaopatrywał je w materiały pędne i posiadał warsztaty naprawy.

Chcąc choć ogólnie wyczerpać temat trzeba zastrzec się i na sprawie nawozów sztucznych. Przygotowany zapas nawozów był na ogół wystarczający, lecz błędem było to, że zbyt późno dotarł on do rolników. Powodem były

częste zmiany w zasadach rozprzodzenia nawozów

Uchwały Rad Narodowych skrytykowały na początku sezonu wiosennego zasady na jakich miały być rozprzodzone nawozy sztuczne. Od tak co tydzień nieomal wprowadzano poprawki. Odpadano od zasady zmiany zaważa na nawozy, potem zezwolono na sprzedaż nawozów po cenie wolnorynkowej, wreszcie umożliwiono sprzedaż na skrypty dłużne. Zasady zmian docierały jednak zbyt późno do wiadomości poszczególnych rolników. Spółdzielnie nie chciały sprzedawać nawozów za gotówkę, rolnikom zwolnionym od świadczeń rzeczowych. Gdy wreszcie ukazały się nowe zarządzenia, nawozy były już wykupione przez zasiedlonych rolników i nie było ich dla najbardziej potrzebujących.

Ostatecznie jednak ważne jest to, że dzięki ustępstwom na rzecz postulatów rolnictwa, wielkość nawozów została zużyta. Brak byłby jedynie nawozów azotowych i w tej mierze pokryto tylko 3/4 części zapotrzebowania. Natomiast nie wyczerpano dotąd nawozów fosforowych i potasowych. W przyszłości należy więc wystrzegać się zmian w zasadach dystrybucji, gdyż wprowadza to rozgoryczenie i krzywdzi najbardziej potrzebujących.

Biorąc pod uwagę omówione czynniki nie należy liczyć na radykalną zmianę sytuacji aprowizacyjnej w najbliższym roku. Tym więcej trzeba

wykorzystać zdobyte doświadczenie

przy realizowaniu przyszłych zadań rolnictwa, których przygotowanie staje się już aktualne, by w ciągu najbliższej jesieni znaleźć najpełniejszy wyraz w pracach nad przyszłym plonem.

Z posłedzenia WRN

Obrażanie przeciwników politycznych — wysoce niemoralne

Echa trzeciomałowe — Gorzelnie pędzą spirytus ze zdrowych kartofli — Masła będzie więcej — Odbudowa miast i wsi — Konserwacja dróg samorządowych

Debata Woj. Rady Narodowej toczą się nie tylko wokół zagadnień natury gospodarczej, tak niezmierznie ważnych dla naszego województwa, ale zahaczają również o aktualne kwestie życia politycznego, zwłaszcza gdy bieg wydarzeń nastręcza sposobność do przyjrzenia się z bliska wielu ciekawym sprawom. Na ostatnim posiedzeniu Rady kilku posłów poruszyło kwestię obchodu świąt 1-go i 3-go Maja. Ob. Sobolewski (Str. Demokr.) podniósł, że chociaż dzień 3-go Maja uznany został za święto państwowe, w wielu miejscowościach władze bezpieczeństwa wstrzymywały urzędników obchodów, co wywołało zrozumiałe niezadowolenie wśród całego społeczeństwa. Temsam problem poruszył ob. Nowak (PSL) omawiając incydent w czasie akademii 3-cio majowej w Gorzowie. O przykrym wrażeniu, jakie wywołała i nieudbale urzędowa akademia w dniu 3 Maja w Poznaniu, mówił ob. Izydorczyk (PPR).

W ostatnim czasie tarcia polityczne przybrały na sile, doprowadzając niejednokrotnie do najrozmaitszych ekscesów oraz szkolenia przeciwników politycznych. Przeciwno tym metodom wystąpił ob. poseł Janasek, oświadczaając w imieniu klubu PPS, że obrażanie przeciwników politycznych — członków Rady Jedności Narodowej jest wysoce niemoralne i że należałoby uczynić wszystko, by tego rodzaju objawom położył wreszcie kres. W odpowiedzi na to mjr Antosiński złożył oświadczenie w imieniu U. B., że władze bezpieczeństwa ścigać będą wszystkich, którzy występują przeciwko członkom Rady Jedności Narodowej bez względu na ich stanowisko polityczne.

Dużo stosunkowo miejsca poświęcono omówieniu gospodarki ziemniaczanej w województwie i Ziemi Lubuskiej w związku z nadchodzącym okresem zasiewów. Przed wojną Wielkopolska nie tylko zaspokajała swoje potrzeby, lecz była producentem ziemniaków dla wielu innych województw Polski. Pod ich uprawę przeznaczano się jedną trzecią obszaru ornego. Dziś cyfra ta zmalała i sięga zaledwie 1/3 tego obszaru, a w roku bież. nie będziemy prawdopodobnie w stanie obsadzić nawet tej powierzchni. Brak kartofli tłumaczył sobie należy skępem tego produktu przez gorzelnice, które zamiast nadpsutych i chorych przetwarzają ziemniaki zdrowe. Należy kategorycznie skończyć z tego rodzaju rozrzućnością, na którą dziś pozwolić sobie nie możemy. Z posiadanych zapasów wydobyc musimy 65 tys. ton ziemniaków i przeznaczyć na zasiewy. Na terenie województwa kartofli jest dość, należy tylko znaleźć odpowiedni sposób ujęcia ich i przekaza-

nia na teren najbardziej potrzebujące. Z niemałą satysfakcją zanotować trzeba fakt wybitnej pomocy ze strony Wojska Polskiego, które w zrozumieniu trudnej sytuacji województwa odstępuje na akcję siewną 5 tys. ton z ogólnej ilości 15 tys. ton zakupionych i przeznaczonych dla armii niemieckiej. W R. N. ze swej strony przytłumienie do stworzenia specjalnej komisji kontrolnej, która zbadać będzie i w jakim stopniu gorzelnie wielkopolskie zużywają do przeróbki zamiast chorych i nadpsutych ziemniaków zdrowe, powodując przez to ubytek tak ważnego dla aprowizacji kraju produktu.

Ogólne sarkania na nikłą wydajność pracy traktorów używanych w akcji siewnej są w zasadzie nieporozumienie słuszności. Niemniej jednak istnieją wiele przyczyn, powodujących tego rodzaju stan rzeczy. Najważniejsze z nich to braki natury aprowizacyjnej i technicznej. Traktorzyści nie otrzymują takiego wyżywienia, które mogłoby zapewnić im należyte siły do pracy, a bardzo często administracja majątku, na którym pracują, jest ustosunkowana do nich wybitnie nieprzychylnie, odmawiając poparcia i opieki. Gdy chodzi o same traktory, to na ogólną liczbę 1800 nie może pracować należyście ponad 800 — z powodu najrozmaitszych braków technicznych. Maszyny są nadmiernie wyniszczone i wymagają licznych remontów. Daje się odczuwać coraz większy brak części wymiennych, które wobec nikłej produkcji krajowej sprowadzać trzeba z zagranicy. Te wszystkie przyczyny wpływają na to, że dzienna wydajność traktora nie odpowiada potrzebom i wymaganiom chwili. Doradnym środkiem zaradczym mogłoby być zorganizowanie lotnych warsztatów technicznych w każdym powiecie, które w sposób szybki usuwałyby defekty maszyn. Dalszą pomocą będzie dostarczenie części zapasowych oraz zwiększenie przydziałów materiałów pędnych.

Wciąż aktualną bolączką jest sprawa zaopatrzenia ludności cywilnej w mleko. Jeżeli starsi mogą zasadniczo obyć się bez tego produktu, to jednak dla normalnego rozwoju i zdrowia dziecka jest on nieodzowny. Mała wydajność mleka spowodowana została m. in. i tym, że rolnictwu naszemu nie dostarczono odpowiednich ilości paszy tręświej dla bydła, zwłaszcza ograb. Dzienny przydział 1/4 l na dziecko jest rzeczywiście niezmiernie niski, niestety Woj. Wydział Apropizacji nie posiada uprawnień do samowolnego zwiększania rąk, ustalonych przez Ministerstwo w skali ogólnokrajowej. Ludność nie otrzymuje też masła, gdyż te ilości, które się

wytwarza, idą na zaopatrzenie szpitali, sierocinców, klinik i internatów jak również na zaopatrzenie wojska, pracowników kolejowych nie tylko w województwie, ale i w reszcie kraju. Jednakowoż w związku ze zbliżającą się porą letnią, obfitującą w świeżą zieloną paszę, możliwość wytworzyć warosną i — według oświadczenia nacz. Wydz. Aprop. ob. Nowickiego — jest nadzieja, że z końcem tego miesiąca lub na początku czerwca ludność bezrolna otrzyma na karty I kat. specjalny przydział masła.

Sprawa odbudowy wsi i miast w Wielkopolsce referowana na W. R. N. przez ob. Baka, jest równie palącym zagadnieniem chwili. Zniszczenia wojenne w budynkach są jak wiadomo zastraszające. Należy więc uczynić wszystko, by sprawę odbudowy ruszyć wreszcie z martwego punktu, w którym się dotychczas znajduje. Akcja ta obejmie w pierwszym rzędzie remont budynków państwowych, samorządowych i mieszkalnych. Na wsł przewiduje się pozatem budowę nowych wzorowych zagród chłopskich. Specjalną uwagę poświęci się tworzeniu zieleńców i parków, tak niezmierznie ważnych dla zagadnienia zdrowotności kraju. Dużą przeszkodą w realizacji tego planu, przewidzianego na okres 3 lat, jest brak funduszy. (Na samą odbudowę wsi potrzeba 146 mln. zł), oraz surowców budowlanych, zwłaszcza drewna. Usunięcie tych przeszkód może przyspieszyć proces ogólnej odbudowy województwa. Po tej linii idą też uchwały W. R. N., w których Rada zwraca się do władz ministerialnych o zwiększenie kredytów na akcję odbudowy wsi i miast oraz postanawia interpelować u odpowiednich czynników w sprawie regulacji zawiłego systemu sprzedaży drewna przez Lasy Państwowe.

W Ruchociach pow. Wolsztyn powstanie pierwsza w Wielkopolsce szkoła instruktorską gospodarstwa wiejskiego. Dla zabezpieczenia szkoły podstaw materialnych Woj. Izba Rolnicza wniosła o przyznanie jej resztków wraz z 50 ha ziemi z majątku wyłączonego z parcelacji. Wniosek ten W. R. N. rozpatrzyła przychylnie. Na cele zakładu psychiatrycznego w Dziekanowie przyznano majątek o powierzchni 133 ha. Pracownikom zakładu Psychiatrycznego w Obrzycku i Międzyrzeczu uchwalono oddać na mieszkanie 7 domów pomniejszych wraz z zabudowaniami gospodarczymi. W Sanatorium dla nerwowo-chorych Pozn. Woj. Związku Samorządowego w Kościanie i Wnieściu wyznacza się 5 wolnych miejsc na leczenie niezaomianych i zasłużonych obywateli i ich rodzin, zamieszkających na terenie woj. poznańskiego.

J. M.

Sp.

Kazimierz Szmytkowski

urzędnik Państwowego Monopoli Spirytusowego W- ni
w Poznaniu

zmarł w niedzielę, 5 maja 1946.

W Zmarłym straciłmy dobrego, niezapomnianego kolegę
i współpracownika.

Dyrekcja
P. M. S. Wytwórni w Poznaniu
Rada Zakładowa
przy W- ni P. M. S. w Poznaniu

Okazja

20 koni stałe na sprzedaż
oraz bydło hodowlane
Spółdzielnia Skupu i Zbytu Zwierząt
Domowych i Hodowlanych
Telef. 169 SREM Rynek
14871

Mamy na sprzedaż
5 ton odpadków teksty-
lowych i starych
akt biurowych.

Luboska Fabryka
Drożdży
Luboń, pow. Poznań
5-55

Superfosfory

w wolnej sprzedaży do nabycia

Chemiczna Fabryka Dr ROMAN MAY

Luboń koło Poznania

— Tel. 19-46 i 19-47 —

ANTONI OLCHA
NOWA NAPRAWA
STR. 185 CENA 21 80,—
Do nabycia we wszystkich księgarniach
Spółdzielnia Wydawnicza „CZYTELNIK”
14767

Żelazniak bardzo rzutki i samodzielny
dobry fachowiec potrzebny
ZARAZ na bardzo dobrych warunkach.
Zgłoszenia z odpisami świadectw i fotografią
Henryk Koczorowski, Kraków
ul. Szewska 9 Skład Towarów Żelaznych
14790

WESOŁE jest dziecko
racjonalnie odżywiane

NUTROMALT
CUKIER-ODŻYWCZY-DIECIĘCY
DRAWADDERSA KRAKÓW
do nabycia w aptekach i drogeriach.

Uwaga inwalidzi wojenni i wojskowi!

Państwowa Szkoła Ogrodnicza dla inwalidów wojennych
i wojskowych znajduje w najbliższym czasie otwarta w Sup-
sku przy ul. Środościńskiej 82 pod kierownictwem ob. Małkiew-
icza Antoniego dyktującego kierownika i organizatora Za-
kładu Przeszkolenia Inwalidów w Warszawie i Poznaniu.

Państwowa Szkoła Ogrodnicza posiada obszar 37 ha ziemi
i prowadzi będzie działy: kwaciarski, warzywny, sadow-
niczy i szkółkarski. Na terenie szkoły jest 7 dużych ci-
stern 25X5X4 m 6 bieżących 35—50X15X4 m oraz 1600 chłm
inspekcyjnych. W budynkach szkoły jest interes na 200 łó-
żek, kuchnia, sala wykładowa, ambulatorium lekarskie i sala
chorych i biura.

Do szkoły przyjmowani będą inwalidzi wojenni i wojskowi
do lat 45. Nauka trwa 2 lata i obejmuje przeszkolenie pro-
fetyczne i teoretyczne zawodowe oraz naukę dokształcającą. Po-
byt w szkole jest bezpłatny. Podczas szkolenia otrzymuje
uczeń wyżywienie, spanie, bieliznę pościelową, ubranie ro-
bowe oraz wszelkie pomoce naukowe. W razie choroby otrzy-
muje on bezpłatną poradę lekarską i leczenia.

Inwalidzi chcą do nauki ogrodnictwa, winni bezwzględnie
skierować podania o przyjęcie, dołączając własnoręcznie pi-
sany życiorys, metrykę urodzenia, oświadczenie inwalidzkiej
komisji lekarskiej, świadectwo moralności i przesłać możliwe
w najkrótszym czasie do Dyrekcji Szkoły pod wyżej wskaza-
nym adresem.

Przetarg

Powiatowy Zarząd Drógowy w Śremie ogłasza przetarg
owoców z alei przydrożnych na szosach państwowych, woj-
ewódzkich i powiatowych w powiecie średzkim, który odbi-
dzie się 15 maja 1946 r. o godzinie 10-tej na sali ob. Średz-
kiego w Śremie przy ul. Poznańskiej. Warunki przetargu
ogłoszone będą na sali przed przetargiem.
Śrem, dnia 2 maja 1946 r.

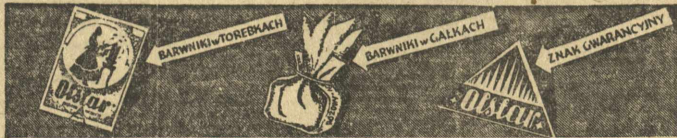
Starosta Powiatowy: Kozłowski.

Reklama współdziała
w odbudowie kraju!

Specjalny Skład Bławatów

Władysław Reichelt
POZNAŃ STARY RYNEK 63

Materiały na ubrania męskie, na sukienki i na płaszcz

ARTYKUŁY MARKI „OLSTAR” ZAWSZE PRZODUJĄ!!!

Zakłady Chem.-Przem. „Olstar”, W. Kwasniewski i Ska, Kraków
Łobzowska 5, telefon 502-90 5-34 prowincja za zalizheniem

Sprawy rehabilitacyjne

Sąd Grodzki w Rogoźnie podaje do ogólnej wiadomości, że następujące osoby, wybrane
przez okupanta do H. III i IV grupy niemieckiej listy narodowej lub do jednej z grup uprzy-
wilejowanych, zostały wniesione o rehabilitację

L. b.	Nazwisko i imię	Data urodzenia	Miejsce zamieszkania	Nr akt
1.	Nowak Feliks	19. 5. 1927	Rogoźno	54/45
2.	Bednarek Franciszek	26. 1. 1879	Stobiszewo	60/45
3.	Bednarek Małgorzata z d. Richter	6. 5. 1894	Stobiszewo	60/45
4.	Müller Joanna z d. Kopaniarska	3. 5. 1900	Wolka	61/45
5.	Masak Olga z d. Urtich	23. 5. 1865	Rogoźno	63/45
6.	Wojcik Reinald	15. 5. 1904	Rogoźno	72/45
7.	Pokł Heleńa	4. 14. 1865	Rogawo	76/45
8.	Huf Polagis z d. Maczkowski	22. 4. 1919	Nowy Dwór, pow. Poznań	77/45
9.	Wojcik Józef	10. 12. 1871	Długie Gołłina	87/45
10.	Surma Elżbieta z d. Sturm	27. 7. 1909	Nasadowice	94/45
11.	Zabłocki Anna	19. 12. 1879	Nasadowice	102/45
12.	Wienke Maria	7. 4. 1876	Rogoźno	115/45
13.	Wienke Konstanty	26. 12. 1902	Rogoźno	116/45
14.	Schmidt Gerhard	15. 5. 1904	Rogoźno	123/45
15.	Deutch Józef	23. 2. 1902	Polajewo	124/45
16.	Deutsch Małgorzata z d. Ewert	3. 6. 1910	Polajewo	128/45
17.	Surma Elżbieta z d. Sturm	23. 3. 1909	Kowarnowa	129/45
18.	Schwarz Czechow	20. 7. 1928	Kowarnowo	130/45
19.	Kropka Stanisława	28. 2. 1903	Bogusław	132/45
20.	Scheller Stanisława z d. Oltmann	2. 5. 1906	Murawiana Gołłina	132/45
21.	Samoliński Henryk	16. 1. 1900	Kasimierz	135/45
22.	Kroli Franciszka z d. Kolaszewska	8. 8. 1913	Rogoźno	136/45
23.	Gierke Maria z d. Rejewska	23. 11. 1908	Rogoźno	140/45
24.	Wojcik Maria z d. Obrowska	1. 12. 1902	Polajewo	141/45
25.	Kropka Zofia z d. Kozłowska	2. 4. 1914	Uściszewo	142/45
26.	Stasiński Kazimierz	3. 2. 1886	Rogoźno	143/45
27.	Wojcik Małgorzata z d. Kabat	19. 2. 1892	Ryganów	144/45
28.	Pomara Agnieszka z d. Surna	1. 1. 1894	Sieroszewo	145/45
29.	Pomara Maria	17. 1. 1925	Sieroszewo	146/45
30.	Pomara Lucja	30. 10. 1928	Sieroszewo	147/45
31.	Ewert Anthonia z d. Schuller	30. 12. 1911	Polajewo	148/45
32.	Schulz Maria z d. Mikolajczak	6. 7. 1903	Polajewo	149/45
33.	Schulz Małgorzata z d. Szymczak	1. 1. 1930	Polajewo	150/45
34.	Schulz Joanna	25. 4. 1927	Polajewo	151/45
35.	Łosiniak Anna z d. Arndt	6. 1. 1912	Murawiana Gołłina	152/45
36.	Bork Franciszek	3. 3. 1902	Ryganów	153/45
37.	Bork Polagis z d. Szymczak	7. 4. 1901	Ryganów	154/45
38.	Bork Zofia	13. 4. 1927	Ryganów	155/45
39.	Wojcikowska Tadeusz	14. 1. 1926	Murawiana Gołłina	156/45
40.	Wojcikowska Bronisława	3. 2. 1928	Murawiana Gołłina	157/45
41.	Wojcikowska Irena	3. 2. 1928	Murawiana Gołłina	157/45
42.	Wojcikowska Casawala	26. 4. 1927	Murawiana Gołłina	158/45
43.	Wojcikowska Bronisława	12. 1. 1890	Murawiana Gołłina	159/45
44.	Wojcikowska Agnieszka z d. Drewa	10. 11. 1896	Murawiana Gołłina	160/45
45.	Wojcikowska Genowefa	22. 3. 1921	Murawiana Gołłina	161/45
46.	Wojcikowska Genowefa	15. 1. 1904	Murawiana Gołłina	162/45
47.	Pielach Aleksander	27. 5. 1928	Sieroszewo	163/45
48.	Pielach Eugenja	30. 11. 1928	Sieroszewo	164/45
49.	Grabara Stanisław	10. 11. 1886	Polajewo	165/45
50.	Grabara Maria z d. Tomow	26. 1. 1899	Polajewo	166/45
51.	Grabara Gertruda	26. 1. 1927	Polajewo	167/45
52.	Grabara Jan	26. 1. 1928	Polajewo	168/45
53.	Grabara Jan	26. 1. 1929	Polajewo	169/45
54.	Grabara Maria	26. 1. 1931	Komornowice	170/45
55.	Henke Helena	24. 4. 1904	Młynkowo	191/45
56.	Jaremba Jan	8. 7. 1895	Rogoźno	192/45
57.	Jaremba Anna z d. Schütz	8. 6. 1897	Ryganów	193/45
58.	Jaremba Tadeusz	18. 12. 1922	Ryganów	194/45
59.	Pekli Maria z d. Witczak	12. 12. 1881	Ryganów	195/45
60.	Westfel Leokadia z d. Nowak	1. 11. 1903	Komornowice	196/45
61.	Westfel Leokadia z d. Nowak	25. 1. 1909	Ryganów	197/45
62.	Jenich Ludwika	1. 12. 1883	Rogoźno	200/45
63.	Paluch Antoni	23. 5. 1879	Komornowice	201/45
64.	Cofta Anna	20. 12. 1823	Tarnowo	202/45
65.	Stankiewicz Joanna z d. Brąnkowska	25. 1. 1891	Młynkowo	203/45
66.	Stankiewicz Oton	20. 12. 1887	Młynkowo	204/45
67.	Stankiewicz Helena	21. 5. 1925	Młynkowo	205/45
68.	Grabara Franciszek	21. 1. 1899	Komornowice	206/45
69.	Wytygłaska Anna z d. Głód	3. 3. 1879	Komornowice	210/45
70.	Wytygłaska Anna	23. 7. 1904	Komornowice	210/45
71.	Okrusch Agnieszka	28. 1. 1903	Komornowice	211/45
72.	Budner Antoni	18. 12. 1898	Komornowice	212/45
73.	Budner Anna z d. Krenz	26. 6. 1880	Krosinek	217/45
74.	Budner Hieronim	3. 9. 1909	Krosinek	218/45
75.	Budner Cecylia	7. 3. 1924	Krosinek	219/45
76.	Bruch Antonina	29. 5. 1881	Krosinek	222/45
77.	Bruch Maria	19. 5. 1889	Krosinek	223/45
78.	Bruch Franciszek	17. 7. 1895	Krosinek	224/45
79.	Kierow Małgorzata	3. 6. 1905	Ryganów	227/45
80.	Schulz Leon	3. 3. 1923	Tickawo	228/45
81.	Müller Krystyna	17. 2. 1923	Polajewo	229/45
82.	Smolarczyk Ignacy	25. 7. 1887	Gościelewo	230/45
83.	Smolarczyk Maria	18. 12. 1898	Gościelewo	231/45
84.	Smolarczyk Rajmund	24. 8. 1927	Gościelewo	232/45
85.	Gust Roman	9. 8. 1862	Rogoźno	30/46
86.	Gust Turena	2. 8. 1865	Rogoźno	31/46
87.	Gust Juliana	18. 12. 1894	Rogoźno	32/46
88.	Gust Zofia	18. 5. 1901	Rogoźno	33/46
89.	Gust Maria	15. 11. 1895	Rogoźno	35/46
90.	Małgorzata z d. Graczyk	13. 8. 1896	Rogoźno	41/46

Kto, wiedząc o tym, że osoby wymienione zostały w własnej woli wybrane do jednej z grup niemieckiej listy narodowej albo że te osoby nie dały się poddać
dla Narodu Polskiego; zaniesia zawiadomienia o powyższych faktach sądu grodzkiego,
prokuratora specjalnego sądu karnego lub władz biurowych publicznego notariusza
po dowiedzeniu się o tym, podlega karze więzienia do lat 5.

Rogoźno, dnia 29 kwietnia 1946, 5-48 Sąd Grodzki w Rogoźnie (Włp.)

Ucznia lub Uczennicy
z małą maszyną poszukuje zaraz
FOTO DROGERIA BAŁTYCKA
ul. Dąbrowskiego 14/16 5-49

Lokale handlowe
centrum I piętro na hurtownię lub biura
Warunek odbudowa
Oferty PAP Mielżyńskiego 8 pod 1184/46
5-20

Krajalnice do produkcji kasz
SRUTOWNIKI oraz **TARCZE** różnych typów
poleca i-ma
Maszyny i Przybory Młynskie
Poznań, ul. Chelmońskiego 4 — Tel. 67-08

Kreda - Gips
Cement
Farby - Lakier - **Pokosty**
oraz wszelkie przybory malarskie
poleca
FR. GOGULSKI - Ska
Poznań, Wrocławska 15 telefon 35-35
14840

We wznowionej
Bibliotece Tekstów Ustaw
pod redakcją Dra Władysława Kufia
ukazał się już:
1. Kodeks Karny
2. Kodeks Postępowania Karnego
3. Kodeks Postępowania Civilnego 14703
4. Koszty Sądowe i Adwokackie
5. Kodeks Handlowy (w druku)
z uwzględnieniem ostatnio ogłoszonych zmian.
Do nabycia we wszystkich księgarniach.
Drukarnia Nakładowa
J. KAWALERA Szamotyły

Tokarzy wykwalifikowanych
i frezerów
poszukują Zakłady Precyzyjnej
Obróbki Metali
„Erge-Motor”
Poznań, ulica Mylna 38/40 5-19

Łódzka Hurtownia
Artykułów Włókienniczych
Poznań, Św. Marcina 61 — Tel. 35-40
poleca po cenach niskich w wielkim wyborze
manufaktury
i galanterię 12725

Lekarskie

Kapleje lecznicze, Pomorski Zakład Przemysłowy, Al. Marcinkowskiego 20, telefon 36-26, 14924

Wolne posady

Pomocników zewsznich na do-
brą pracę damską, miękką i re-
perację na wysokim wynagro-
dzeniu. Pulwiska, św. Mar-
cin 2, m. 12, 14924

Medycyna

Katowice (wła), samodzielny, ob-
sługujący w sprawach pod-
legających, potrzebny zaraz, 14924

Apelka Pomorska szuka na-
stępnego, Oferty: "Głos Wielko-
polski" nr 14924

Miejski, 8-ty pod, 5-21

Uczęszcza za specjalistą, cysty, Złotonia Słoneczna 35, m. 2, 14920

Nr wyjazd Jelenia Góra po-
zostaje ucznia starsza oso-
bą, mającą gospodarstwo rolnicze, z wykształceniem
czystości, Polwiska 35, m. 2, 14924

Siodłarni 3 młodych przy-
m. Słoneczna 105, 14924

Gospośa ucznia i cysty do
asystowania prowadzącemu
gospodarstwo domowego, M.
Focha 32, m. 7a, 14923

Uczeń kominarski potrzebny, A. Czerwinski, Swarzędz, 14920

Chłopca do posyłku poszuku-
je Bank Pozyskowy, Focha
32, m. 7a, 14923

Kiegielowa młoda ma fa-
chowca przyznaje Bank Po-
zyskowy, Spółdzielni, Poz-
nań, Focha 47, 14924

Rutynowa stenotypistka za-
m. potrzebna, Złotonia
Polski Związek Zachodni
Zarząd Główny, Poznań,
Chłobowicza 2, 14906

Pracznik i personażka za-
wodowa z zarządem, Focha
32, m. 7a, 14923

Pomocnik obsługuje maszynę
potrzebny, Sienkiewicza 14,
14910

Do zaprowadzonego blona
kiesiowego poszukuje księ-
gowo-biżuteryjny, Oferty: "Głos
Wielkopolski" nr 14923

Chłopca do posyłku poszuku-
je Bank Pozyskowy, Focha
32, m. 7a, 14923

Dzielnicy starsza do dzieł
potrzebna, Al. Marcinkowskiego 11, m. 12, 14909

Poszukuje dozorcy, młodzi-
stwo, wolna jedna ubiorka,
Chłobowicza 66, 14920

Krawcowe samodzielne z
praktyką większych pra-
cowni potrzebne, Wykucie
wyrobie, Swiędwin, Dł-
kowicza 13, m. 5, 14924

Denatysta-ka, sta wykwalifi-
kowaną, potrzebny do za-
ładki dentystycznego celem
współpracy, Miasteczko
wielkopolskie, Swiędwin, Dł-
kowicza 13, m. 5, 14924

Pomocnik fryzjerski, dziełny,
potrzebny zaraz, M. Focha
nr 142, 14923

Pomocnik zewszni na dobrą
pracę damską i miękką po-
trzebny zaraz, Kanakowa 7,
m. 1, 14927

Gospośa samodzielna potrze-
bna, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Gospośa z dobrym gotowa-
niem, wychowawczy przy-
chodni, do dzieł, młodzi-
stwo, z francuskim, Wska-
nie na wsi, Tel. 63-80, 14663

Ekspedientka i brzoły koło-
wój potrzebna, Słabowicz,
Al. Dąbrowskiego 12 -
skład popera, 14651

Poszukuje nowca na damską
pracę (wzrostu) do omówień
na miejscu, Złotonia Sł-
słowa 29, m. 8, 14666

Służąca młoda gotowaniem
potrzebna, Krawczyńskiego 3,
Witwina bielizny, Wejście
z brzoły, 14620

Pomocnica domowa z goto-
waniem (psychologicznie) po-
trzebna, Wierzbicze 49,
m. 1, 14669

Dzielnicy nowca do pra-
cowni domowych potrzebna,
Złotonia Sł-
słowa 29, m. 8, 14666

Dzielnicy do dzieł i lek-
kich prac domowych po-
trzebna, Złotonia Sł-
słowa 29, m. 8, 14666

Pomocnik zewszni na re-
parację, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Katowice, pomocnik na ma-
szynę, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Witwina bielizny, Wejście
z brzoły, 14620

Pomocnik kowal zaraz, Al.
Dąbrowskiego 60, 14718

Chłopca do posyłku po-
trzebny, Al. Błazk, Kan-
taka 7, 14722

P. K. O.
V-4699

OGLOSZENIA DROBNE

Biuro Dziś Ogłoszeń czynne w dni powszednie od 8-miej rano do 13-tych, w soboty od 8-miej rano do 13-tych w Poznaniu
nie ul. Wyspiańskiego 10, 1 piętro, Tel. 64-75. - Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada

Osobiste

Paul Halina prosi, Tadeusza,
sąsiada, na wiadomość, który
był na nabawie nieruchomości
5, 46, e podanie swego
adresu do "Par" Poznań, Ra-
tajska 7 - pod, 5, 10034

Sprzedaż

Mebel różne nowe - używane
komplety oddzielne, szafki,
bielizna, bielizna, bielizna,
garnitur mebli, Rybaki 6, telefon
49-56, 13767

Masyżny do pianina, Konecna,
piewicze, Kochanowski Ska,
płac Wolności 13 (obok 3 Ma-
11823

Mucholapki, trzcinie na my-
szy polca Hurkowna Drogę-
wa, P. 1, G. 1, 14924

Wł. Kaiser, Poznań, Polwiska
32, nr 19, 14923

Materace i dreziarki, Perek,
Wrocławskie, Ratajska 7,
1 p, telefon 36-31, 14921

Radiodzielni, ciociowe, ba-
teryjne, akumulatory, aso-
dy, płyty gramofonowe, najtańsze
Dom Radiowy, św. Marcina 6a,
14245

Plasina na formę tryk, w fa-
zynie, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina - rama-
na, na ozonem - wszystkie ro-
zmaite, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina, Konecna,
piewicze, Kochanowski Ska,
płac Wolności 13 (obok 3 Ma-
11823

Mucholapki, trzcinie na my-
szy polca Hurkowna Drogę-
wa, P. 1, G. 1, 14924

Wł. Kaiser, Poznań, Polwiska
32, nr 19, 14923

Materace i dreziarki, Perek,
Wrocławskie, Ratajska 7,
1 p, telefon 36-31, 14921

Radiodzielni, ciociowe, ba-
teryjne, akumulatory, aso-
dy, płyty gramofonowe, najtańsze
Dom Radiowy, św. Marcina 6a,
14245

Plasina na formę tryk, w fa-
zynie, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina - rama-
na, na ozonem - wszystkie ro-
zmaite, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina, Konecna,
piewicze, Kochanowski Ska,
płac Wolności 13 (obok 3 Ma-
11823

Mucholapki, trzcinie na my-
szy polca Hurkowna Drogę-
wa, P. 1, G. 1, 14924

Wł. Kaiser, Poznań, Polwiska
32, nr 19, 14923

Materace i dreziarki, Perek,
Wrocławskie, Ratajska 7,
1 p, telefon 36-31, 14921

Radiodzielni, ciociowe, ba-
teryjne, akumulatory, aso-
dy, płyty gramofonowe, najtańsze
Dom Radiowy, św. Marcina 6a,
14245

Plasina na formę tryk, w fa-
zynie, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina - rama-
na, na ozonem - wszystkie ro-
zmaite, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina, Konecna,
piewicze, Kochanowski Ska,
płac Wolności 13 (obok 3 Ma-
11823

Mucholapki, trzcinie na my-
szy polca Hurkowna Drogę-
wa, P. 1, G. 1, 14924

Wł. Kaiser, Poznań, Polwiska
32, nr 19, 14923

Materace i dreziarki, Perek,
Wrocławskie, Ratajska 7,
1 p, telefon 36-31, 14921

Radiodzielni, ciociowe, ba-
teryjne, akumulatory, aso-
dy, płyty gramofonowe, najtańsze
Dom Radiowy, św. Marcina 6a,
14245

Plasina na formę tryk, w fa-
zynie, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina - rama-
na, na ozonem - wszystkie ro-
zmaite, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina, Konecna,
piewicze, Kochanowski Ska,
płac Wolności 13 (obok 3 Ma-
11823

Mucholapki, trzcinie na my-
szy polca Hurkowna Drogę-
wa, P. 1, G. 1, 14924

Wł. Kaiser, Poznań, Polwiska
32, nr 19, 14923

Materace i dreziarki, Perek,
Wrocławskie, Ratajska 7,
1 p, telefon 36-31, 14921

Radiodzielni, ciociowe, ba-
teryjne, akumulatory, aso-
dy, płyty gramofonowe, najtańsze
Dom Radiowy, św. Marcina 6a,
14245

Plasina na formę tryk, w fa-
zynie, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina - rama-
na, na ozonem - wszystkie ro-
zmaite, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina, Konecna,
piewicze, Kochanowski Ska,
płac Wolności 13 (obok 3 Ma-
11823

Mucholapki, trzcinie na my-
szy polca Hurkowna Drogę-
wa, P. 1, G. 1, 14924

Wł. Kaiser, Poznań, Polwiska
32, nr 19, 14923

Materace i dreziarki, Perek,
Wrocławskie, Ratajska 7,
1 p, telefon 36-31, 14921

Radiodzielni, ciociowe, ba-
teryjne, akumulatory, aso-
dy, płyty gramofonowe, najtańsze
Dom Radiowy, św. Marcina 6a,
14245

Plasina na formę tryk, w fa-
zynie, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina - rama-
na, na ozonem - wszystkie ro-
zmaite, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina, Konecna,
piewicze, Kochanowski Ska,
płac Wolności 13 (obok 3 Ma-
11823

Mucholapki, trzcinie na my-
szy polca Hurkowna Drogę-
wa, P. 1, G. 1, 14924

Wł. Kaiser, Poznań, Polwiska
32, nr 19, 14923

Materace i dreziarki, Perek,
Wrocławskie, Ratajska 7,
1 p, telefon 36-31, 14921

Radiodzielni, ciociowe, ba-
teryjne, akumulatory, aso-
dy, płyty gramofonowe, najtańsze
Dom Radiowy, św. Marcina 6a,
14245

Plasina na formę tryk, w fa-
zynie, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina - rama-
na, na ozonem - wszystkie ro-
zmaite, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina, Konecna,
piewicze, Kochanowski Ska,
płac Wolności 13 (obok 3 Ma-
11823

Mucholapki, trzcinie na my-
szy polca Hurkowna Drogę-
wa, P. 1, G. 1, 14924

Wł. Kaiser, Poznań, Polwiska
32, nr 19, 14923

Materace i dreziarki, Perek,
Wrocławskie, Ratajska 7,
1 p, telefon 36-31, 14921

Radiodzielni, ciociowe, ba-
teryjne, akumulatory, aso-
dy, płyty gramofonowe, najtańsze
Dom Radiowy, św. Marcina 6a,
14245

Plasina na formę tryk, w fa-
zynie, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina - rama-
na, na ozonem - wszystkie ro-
zmaite, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina, Konecna,
piewicze, Kochanowski Ska,
płac Wolności 13 (obok 3 Ma-
11823

Mucholapki, trzcinie na my-
szy polca Hurkowna Drogę-
wa, P. 1, G. 1, 14924

Wł. Kaiser, Poznań, Polwiska
32, nr 19, 14923

Materace i dreziarki, Perek,
Wrocławskie, Ratajska 7,
1 p, telefon 36-31, 14921

Radiodzielni, ciociowe, ba-
teryjne, akumulatory, aso-
dy, płyty gramofonowe, najtańsze
Dom Radiowy, św. Marcina 6a,
14245

Plasina na formę tryk, w fa-
zynie, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina - rama-
na, na ozonem - wszystkie ro-
zmaite, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina, Konecna,
piewicze, Kochanowski Ska,
płac Wolności 13 (obok 3 Ma-
11823

Mucholapki, trzcinie na my-
szy polca Hurkowna Drogę-
wa, P. 1, G. 1, 14924

Wł. Kaiser, Poznań, Polwiska
32, nr 19, 14923

Materace i dreziarki, Perek,
Wrocławskie, Ratajska 7,
1 p, telefon 36-31, 14921

Radiodzielni, ciociowe, ba-
teryjne, akumulatory, aso-
dy, płyty gramofonowe, najtańsze
Dom Radiowy, św. Marcina 6a,
14245

Plasina na formę tryk, w fa-
zynie, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina - rama-
na, na ozonem - wszystkie ro-
zmaite, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina, Konecna,
piewicze, Kochanowski Ska,
płac Wolności 13 (obok 3 Ma-
11823

Mucholapki, trzcinie na my-
szy polca Hurkowna Drogę-
wa, P. 1, G. 1, 14924

Wł. Kaiser, Poznań, Polwiska
32, nr 19, 14923

Materace i dreziarki, Perek,
Wrocławskie, Ratajska 7,
1 p, telefon 36-31, 14921

Radiodzielni, ciociowe, ba-
teryjne, akumulatory, aso-
dy, płyty gramofonowe, najtańsze
Dom Radiowy, św. Marcina 6a,
14245

Plasina na formę tryk, w fa-
zynie, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina - rama-
na, na ozonem - wszystkie ro-
zmaite, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina, Konecna,
piewicze, Kochanowski Ska,
płac Wolności 13 (obok 3 Ma-
11823

Mucholapki, trzcinie na my-
szy polca Hurkowna Drogę-
wa, P. 1, G. 1, 14924

Wł. Kaiser, Poznań, Polwiska
32, nr 19, 14923

Materace i dreziarki, Perek,
Wrocławskie, Ratajska 7,
1 p, telefon 36-31, 14921

Radiodzielni, ciociowe, ba-
teryjne, akumulatory, aso-
dy, płyty gramofonowe, najtańsze
Dom Radiowy, św. Marcina 6a,
14245

Plasina na formę tryk, w fa-
zynie, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina - rama-
na, na ozonem - wszystkie ro-
zmaite, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina, Konecna,
piewicze, Kochanowski Ska,
płac Wolności 13 (obok 3 Ma-
11823

Mucholapki, trzcinie na my-
szy polca Hurkowna Drogę-
wa, P. 1, G. 1, 14924

Wł. Kaiser, Poznań, Polwiska
32, nr 19, 14923

Materace i dreziarki, Perek,
Wrocławskie, Ratajska 7,
1 p, telefon 36-31, 14921

Radiodzielni, ciociowe, ba-
teryjne, akumulatory, aso-
dy, płyty gramofonowe, najtańsze
Dom Radiowy, św. Marcina 6a,
14245

Plasina na formę tryk, w fa-
zynie, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina - rama-
na, na ozonem - wszystkie ro-
zmaite, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina, Konecna,
piewicze, Kochanowski Ska,
płac Wolności 13 (obok 3 Ma-
11823

Mucholapki, trzcinie na my-
szy polca Hurkowna Drogę-
wa, P. 1, G. 1, 14924

Wł. Kaiser, Poznań, Polwiska
32, nr 19, 14923

Materace i dreziarki, Perek,
Wrocławskie, Ratajska 7,
1 p, telefon 36-31, 14921

Radiodzielni, ciociowe, ba-
teryjne, akumulatory, aso-
dy, płyty gramofonowe, najtańsze
Dom Radiowy, św. Marcina 6a,
14245

Plasina na formę tryk, w fa-
zynie, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina - rama-
na, na ozonem - wszystkie ro-
zmaite, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina, Konecna,
piewicze, Kochanowski Ska,
płac Wolności 13 (obok 3 Ma-
11823

Mucholapki, trzcinie na my-
szy polca Hurkowna Drogę-
wa, P. 1, G. 1, 14924

Wł. Kaiser, Poznań, Polwiska
32, nr 19, 14923

Materace i dreziarki, Perek,
Wrocławskie, Ratajska 7,
1 p, telefon 36-31, 14921

Radiodzielni, ciociowe, ba-
teryjne, akumulatory, aso-
dy, płyty gramofonowe, najtańsze
Dom Radiowy, św. Marcina 6a,
14245

Plasina na formę tryk, w fa-
zynie, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina - rama-
na, na ozonem - wszystkie ro-
zmaite, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina, Konecna,
piewicze, Kochanowski Ska,
płac Wolności 13 (obok 3 Ma-
11823

Mucholapki, trzcinie na my-
szy polca Hurkowna Drogę-
wa, P. 1, G. 1, 14924

Wł. Kaiser, Poznań, Polwiska
32, nr 19, 14923

Materace i dreziarki, Perek,
Wrocławskie, Ratajska 7,
1 p, telefon 36-31, 14921

Radiodzielni, ciociowe, ba-
teryjne, akumulatory, aso-
dy, płyty gramofonowe, najtańsze
Dom Radiowy, św. Marcina 6a,
14245

Plasina na formę tryk, w fa-
zynie, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina - rama-
na, na ozonem - wszystkie ro-
zmaite, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina, Konecna,
piewicze, Kochanowski Ska,
płac Wolności 13 (obok 3 Ma-
11823

Mucholapki, trzcinie na my-
szy polca Hurkowna Drogę-
wa, P. 1, G. 1, 14924

Wł. Kaiser, Poznań, Polwiska
32, nr 19, 14923

Materace i dreziarki, Perek,
Wrocławskie, Ratajska 7,
1 p, telefon 36-31, 14921

Radiodzielni, ciociowe, ba-
teryjne, akumulatory, aso-
dy, płyty gramofonowe, najtańsze
Dom Radiowy, św. Marcina 6a,
14245

Plasina na formę tryk, w fa-
zynie, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina - rama-
na, na ozonem - wszystkie ro-
zmaite, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina, Konecna,
piewicze, Kochanowski Ska,
płac Wolności 13 (obok 3 Ma-
11823

Mucholapki, trzcinie na my-
szy polca Hurkowna Drogę-
wa, P. 1, G. 1, 14924

Wł. Kaiser, Poznań, Polwiska
32, nr 19, 14923

Materace i dreziarki, Perek,
Wrocławskie, Ratajska 7,
1 p, telefon 36-31, 14921

Radiodzielni, ciociowe, ba-
teryjne, akumulatory, aso-
dy, płyty gramofonowe, najtańsze
Dom Radiowy, św. Marcina 6a,
14245

Plasina na formę tryk, w fa-
zynie, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina - rama-
na, na ozonem - wszystkie ro-
zmaite, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina, Konecna,
piewicze, Kochanowski Ska,
płac Wolności 13 (obok 3 Ma-
11823

Mucholapki, trzcinie na my-
szy polca Hurkowna Drogę-
wa, P. 1, G. 1, 14924

Wł. Kaiser, Poznań, Polwiska
32, nr 19, 14923

Materace i dreziarki, Perek,
Wrocławskie, Ratajska 7,
1 p, telefon 36-31, 14921

Radiodzielni, ciociowe, ba-
teryjne, akumulatory, aso-
dy, płyty gramofonowe, najtańsze
Dom Radiowy, św. Marcina 6a,
14245

Plasina na formę tryk, w fa-
zynie, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina - rama-
na, na ozonem - wszystkie ro-
zmaite, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina, Konecna,
piewicze, Kochanowski Ska,
płac Wolności 13 (obok 3 Ma-
11823

Mucholapki, trzcinie na my-
szy polca Hurkowna Drogę-
wa, P. 1, G. 1, 14924

Wł. Kaiser, Poznań, Polwiska
32, nr 19, 14923

Materace i dreziarki, Perek,
Wrocławskie, Ratajska 7,
1 p, telefon 36-31, 14921

Radiodzielni, ciociowe, ba-
teryjne, akumulatory, aso-
dy, płyty gramofonowe, najtańsze
Dom Radiowy, św. Marcina 6a,
14245

Plasina na formę tryk, w fa-
zynie, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina - rama-
na, na ozonem - wszystkie ro-
zmaite, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina, Konecna,
piewicze, Kochanowski Ska,
płac Wolności 13 (obok 3 Ma-
11823

Mucholapki, trzcinie na my-
szy polca Hurkowna Drogę-
wa, P. 1, G. 1, 14924

Wł. Kaiser, Poznań, Polwiska
32, nr 19, 14923

Materace i dreziarki, Perek,
Wrocławskie, Ratajska 7,
1 p, telefon 36-31, 14921

Radiodzielni, ciociowe, ba-
teryjne, akumulatory, aso-
dy, płyty gramofonowe, najtańsze
Dom Radiowy, św. Marcina 6a,
14245

Plasina na formę tryk, w fa-
zynie, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina - rama-
na, na ozonem - wszystkie ro-
zmaite, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina, Konecna,
piewicze, Kochanowski Ska,
płac Wolności 13 (obok 3 Ma-
11823

Mucholapki, trzcinie na my-
szy polca Hurkowna Drogę-
wa, P. 1, G. 1, 14924

Wł. Kaiser, Poznań, Polwiska
32, nr 19, 14923

Materace i dreziarki, Perek,
Wrocławskie, Ratajska 7,
1 p, telefon 36-31, 14921

Radiodzielni, ciociowe, ba-
teryjne, akumulatory, aso-
dy, płyty gramofonowe, najtańsze
Dom Radiowy, św. Marcina 6a,
14245

Plasina na formę tryk, w fa-
zynie, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina - rama-
na, na ozonem - wszystkie ro-
zmaite, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina, Konecna,
piewicze, Kochanowski Ska,
płac Wolności 13 (obok 3 Ma-
11823

Mucholapki, trzcinie na my-
szy polca Hurkowna Drogę-
wa, P. 1, G. 1, 14924

Wł. Kaiser, Poznań, Polwiska
32, nr 19, 14923

Materace i dreziarki, Perek,
Wrocławskie, Ratajska 7,
1 p, telefon 36-31, 14921

Radiodzielni, ciociowe, ba-
teryjne, akumulatory, aso-
dy, płyty gramofonowe, najtańsze
Dom Radiowy, św. Marcina 6a,
14245

Plasina na formę tryk, w fa-
zynie, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina - rama-
na, na ozonem - wszystkie ro-
zmaite, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina, Konecna,
piewicze, Kochanowski Ska,
płac Wolności 13 (obok 3 Ma-
11823

Mucholapki, trzcinie na my-
szy polca Hurkowna Drogę-
wa, P. 1, G. 1, 14924

Wł. Kaiser, Poznań, Polwiska
32, nr 19, 14923

Materace i dreziarki, Perek,
Wrocławskie, Ratajska 7,
1 p, telefon 36-31, 14921

Radiodzielni, ciociowe, ba-
teryjne, akumulatory, aso-
dy, płyty gramofonowe, najtańsze
Dom Radiowy, św. Marcina 6a,
14245

Plasina na formę tryk, w fa-
zynie, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina - rama-
na, na ozonem - wszystkie ro-
zmaite, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina, Konecna,
piewicze, Kochanowski Ska,
płac Wolności 13 (obok 3 Ma-
11823

Mucholapki, trzcinie na my-
szy polca Hurkowna Drogę-
wa, P. 1, G. 1, 14924

Wł. Kaiser, Poznań, Polwiska
32, nr 19, 14923

Materace i dreziarki, Perek,
Wrocławskie, Ratajska 7,
1 p, telefon 36-31, 14921

Radiodzielni, ciociowe, ba-
teryjne, akumulatory, aso-
dy, płyty gramofonowe, najtańsze
Dom Radiowy, św. Marcina 6a,
14245

Plasina na formę tryk, w fa-
zynie, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina - rama-
na, na ozonem - wszystkie ro-
zmaite, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina, Konecna,
piewicze, Kochanowski Ska,
płac Wolności 13 (obok 3 Ma-
11823

Mucholapki, trzcinie na my-
szy polca Hurkowna Drogę-
wa, P. 1, G. 1, 14924

Wł. Kaiser, Poznań, Polwiska
32, nr 19, 14923

Materace i dreziarki, Perek,
Wrocławskie, Ratajska 7,
1 p, telefon 36-31, 14921

Radiodzielni, ciociowe, ba-
teryjne, akumulatory, aso-
dy, płyty gramofonowe, najtańsze
Dom Radiowy, św. Marcina 6a,
14245

Plasina na formę tryk, w fa-
zynie, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina - rama-
na, na ozonem - wszystkie ro-
zmaite, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina, Konecna,
piewicze, Kochanowski Ska,
płac Wolności 13 (obok 3 Ma-
11823

Mucholapki, trzcinie na my-
szy polca Hurkowna Drogę-
wa, P. 1, G. 1, 14924

Wł. Kaiser, Poznań, Polwiska
32, nr 19, 14923

Materace i dreziarki, Perek,
Wrocławskie, Ratajska 7,
1 p, telefon 36-31, 14921

Radiodzielni, ciociowe, ba-
teryjne, akumulatory, aso-
dy, płyty gramofonowe, najtańsze
Dom Radiowy, św. Marcina 6a,
14245

Plasina na formę tryk, w fa-
zynie, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina - rama-
na, na ozonem - wszystkie ro-
zmaite, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do pianina, Konecna,
piewicze, Kochanowski Ska,
płac Wolności 13 (obok 3 Ma-
11823

Mucholapki, trzcinie na my-
szy polca Hurkowna Drogę-
wa, P. 1, G. 1, 14924

Wł. Kaiser, Poznań, Polwiska
32, nr 19, 14923

Materace i dreziarki, Perek,
Wrocławskie, Ratajska 7,
1 p, telefon 36-31, 14921

Radiodzielni, ciociowe, ba-
teryjne, akumulatory, aso-
dy, płyty gramofonowe, najtańsze
Dom Radiowy, św. Marcina 6a,
14245

Plasina na formę tryk, w fa-
zynie, Al. Rybczyńskiego 10,
Jarochowskiego 10, 14660

Masyżny do